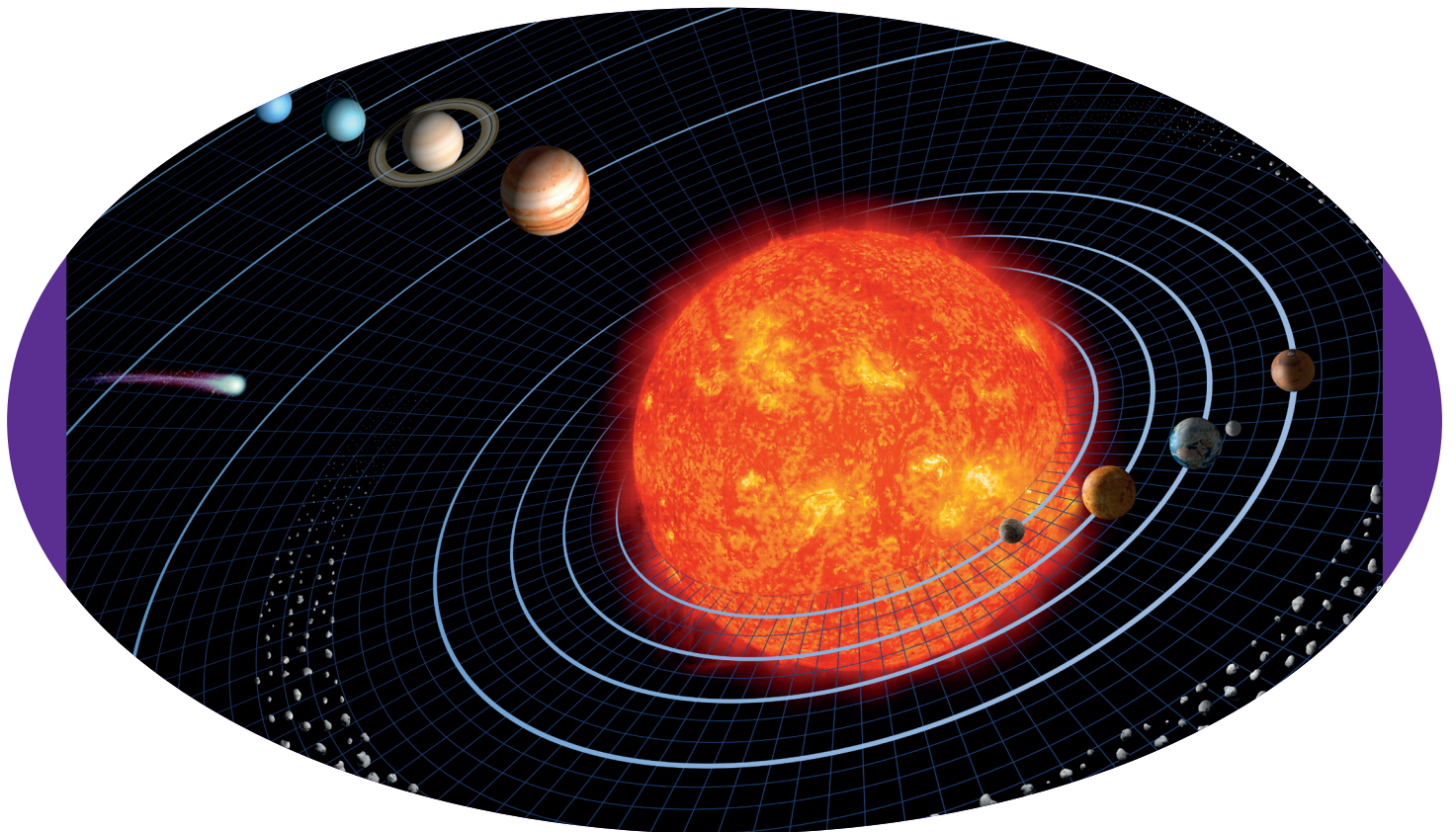

Promise

Bijbels denken over gezondheid 36ste jaargang Juli 2021

Buitenaards leven?
Eert uw ouders!
Historiciteit Jezus
Vechtsporten ?

Zou buitenaards intelligent leven de ondergang van het christendom betekenen?

Inleiding

Op 1 februari 2011 kondigde het Kepler-missieteam van NASA (de organisatie die verantwoordelijk is voor het Amerikaanse civiele ruimtevaartprogramma) (12) aan dat ze 1.235 exoplaneten hadden ontdekt. Exoplaneten zijn planeten die draaien om een andere ster dan de zon.

Het bestaan van deze planeten is voornamelijk afgeleid van indirecte waarnemingen en daarop gebaseerde berekeningen. Het primaire wetenschappelijke doel van de Kepler-missie, gestart op 6 maart 2009, was het bepalen van de fractie van planeten ter grootte van de aarde die rond-draaien in de zgn. 'circumstellaire bewoonbare zones' (circumstellar habitable zones CHZ's) van hun gaststerren.

Terrestrische planeten

Een zgn. terrestrische (=aardse) planeet is een planeet binnen de CHZ die mogelijk vloeibaar oppervlaktewater kan vasthouden,

een eerste vereiste voor leven. Het Kepler-missieteam zoekt naar planeten met behulp van de fotometrische transitmethode, waarbij een ster iets dimt als een planeet tussen ons en de ster kruist. Deze methode wordt sinds 1999 met succes toegepast met kleine telescopen op de grond, maar de Kepler-telescoop is veel gevoeliger dankzij haar locatie buiten de atmosfeer van de aarde.

Exoplaneten

Wat de aankondiging van 1 februari 2011 echt historisch maakte, was de ontdekking van drie tot zes mogelijke exoplaneten die minder dan twee keer zo groot waren als de aarde. Dus nu weten we voor het eerst in de geschiedenis dat planeten die qua grootte vergelijkbaar zijn met de aarde in een baan om andere zonachtige sterren draaien. Hoe vaak komen ze voor? Op basis van waarnemingen van meer dan honderdvijftigduizend

sterren tijdens de eerste vier maanden dat Kepler actief was, schatten astronomen dat 1 tot 3 procent van de zonachtige sterren planeten heeft die hooguit twee keer zo groot zijn als de aarde en wel binnen hun CHZ's (1).

Dit resultaat is nog steeds voorlopig, gezien de korte duur van de observaties tot nu toe, maar de lopende observaties in 2012 en 2013 zouden ons een flink aantal moeten opleveren.

Zijn we alleen in het universum?

Deze ontdekkingen hebben de oude vragen over het leven buiten de aarde en onze plaats in het universum weer naar voren gebracht. Zijn aardachtige planeten zeldzaam? Zijn we alleen, of zou het universum vol leven kunnen zijn? Wat zijn dan de filosofische en theologische implicaties?

Bijzondere aarde of niet?

De resultaten van Kepler stellen ons in staat om onze eerste vraag met een zekere mate van vertrouwen te beantwoorden, maar we hebben nog een lange weg te gaan. De vroegere gegevens laten zien dat planeten ter grootte van de aarde in de CHZ's van zonnachtige sterren zeldzaam zijn.

'Super-aardes'

Een factor twee in de verhouding van de grootte van aardse planeten vertaalt zich echter in ongeveer een factor tien in de verhouding van hun massa. De kandidaat-planetten die door Kepler in de CHZ's van hun gaststerren zijn gevonden, zijn bijna twee keer zo groot als de aarde. Zulke 'super-aardes' mogen echter niet 'aards' worden genoemd. Ze zouden heel andere atmosferische en geologische eigenschappen moeten hebben dan de aarde.

Hoewel Kepler de afmetingen van exoplaneten en hun banen kan meten, kan het hun vorm en baan niet bepalen. De vorm van een planetaire baan wordt gekenmerkt door zijn excentriciteit. Dit is een belangrijke planetaire eigenschap die we moeten weten. Grote excentri-

citeitswaarden resulteren in minder stabiele klimaten.

Doppler-methode

Planeten in ons zonnestelsel worden gekenmerkt door relatief grote cirkelvormige banen. Waarnemingen vanaf de grond van exoplaneten met behulp van de Doppler-methode (waarmee men bewegingen van sterren kan volgen) hebben aangetoond dat ze gemiddeld veel excentrischere banen hebben dan de planeten in ons zonnestelsel.

Bovendien draaien veel exoplaneten van het kaliber van Jupiter veel dichterbij hun gaststerren dan Jupiter, Saturnus, Uranus en Neptunus in ons zonnestelsel. De ervaren exoplaneten-onderzoeker Geoff Marcy geeft toe: "Ons systeem is een zeldzaamheid, dat is geen vraag meer" (2). Maar moet een planeet per se 'aardachtig' zijn om leven te herbergen?

Zijn we alleen?

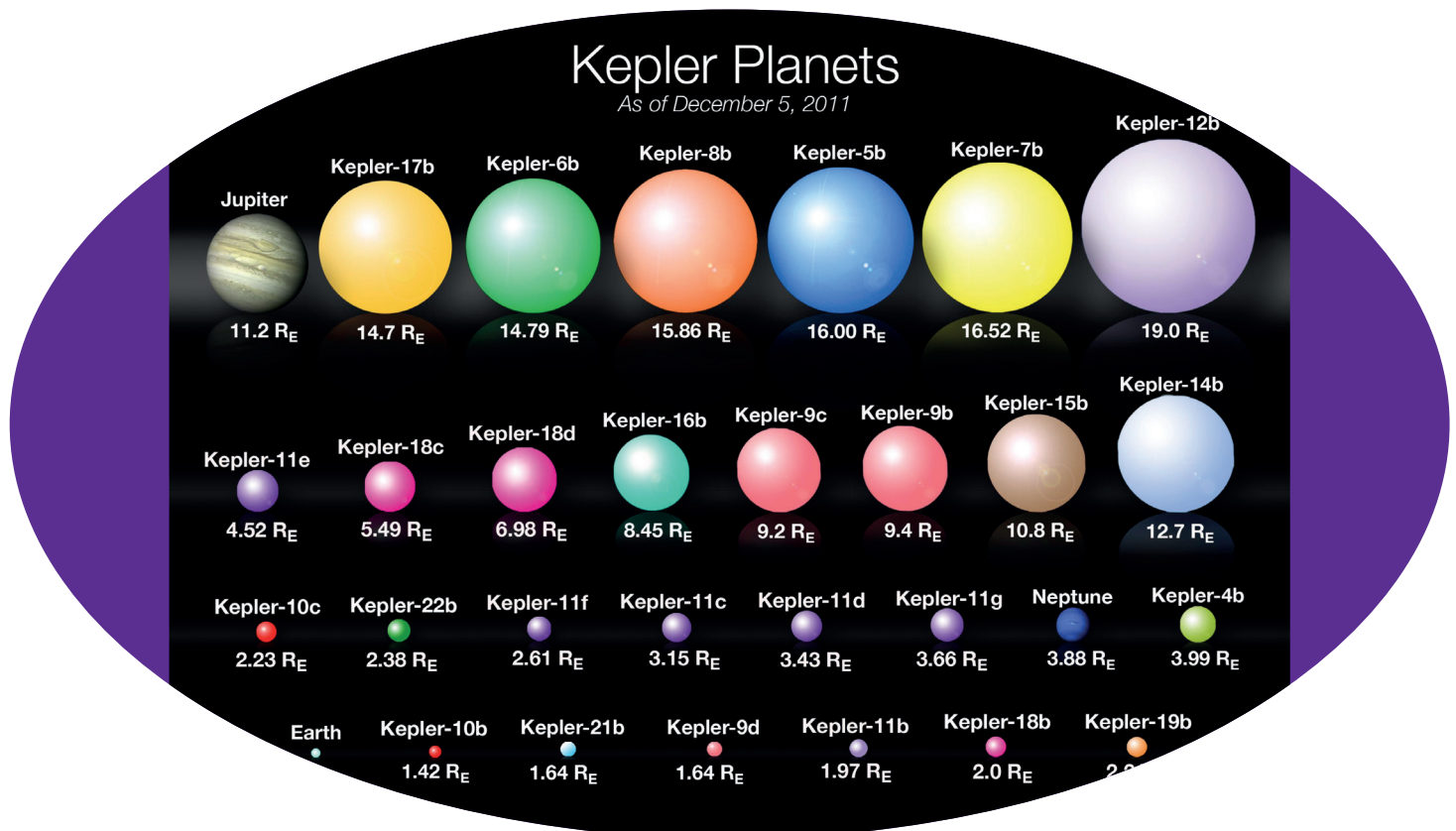
Iedereen wil het antwoord op deze vraag weten, hoewel ik niet denk dat dit de meest diepgaande vraag is die men kan stellen. De ontdekkingen van

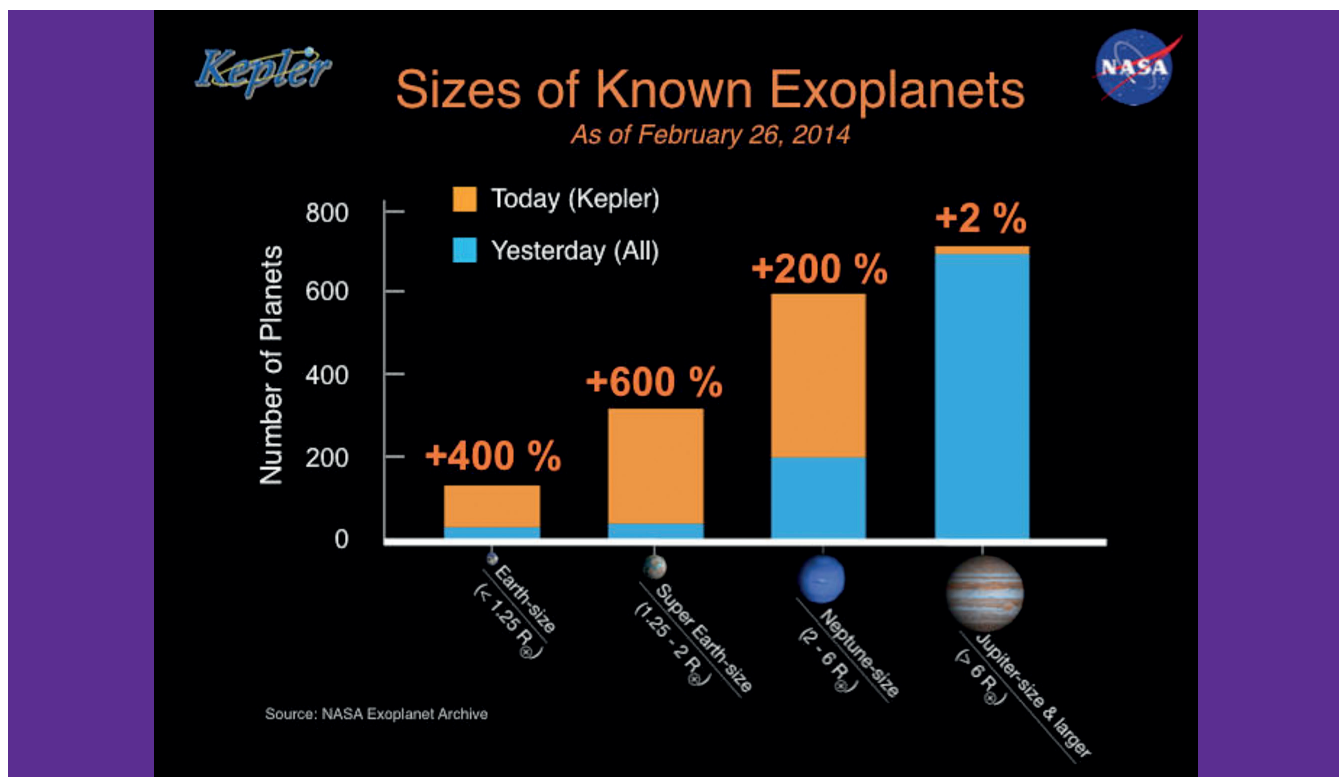
exoplaneten die de afgelopen vijftien jaar door astronomen zijn gedaan, kunnen de toevallige waarnemer ertoe brengen optimistisch te zijn over het veronderstellen van leven buiten de aarde. Het is gemakkelijk te geloven dat het enorme aantal planeten in het universum voldoende zou moeten zijn om te garanderen dat we niet alleen zijn. We moeten hier echter zeer voorzichtig mee zijn.

Lucretius

Het is daarom nuttig om eerst een stap terug te doen en kort de geschiedenis van het debat over deze kwestie te bespreken. De oude Griekse filosoof Lucretius schreef: "Niets in het universum is de enige in zijn soort ... er moeten ontelbare werelden en bewoners daarvan zijn" (3).

Dit is geen erg overtuigend argument als je de premisse ervan niet onderschrijft. Dit idee zou tijdens de Renaissance terugkeren als het principe van overvloed. In dezelfde tijd kwam het Copernicaanse principe (meer recentelijk het principe van middelmatigheid genoemd) op het toneel. Kort gezegd: het is een verklaring van de middelmatig-

heid van ons en van de aarde. Haar aanhangers beweren dat de geschiedenis van de wetenschap sinds Copernicus onze onbeduidendheid op kosmische schaal heeft versterkt.

Copernicaanse principe

Alles bij elkaar hebben zowel het principe van overvloed en het Copernicaanse principe gediend als de belangrijkste aanleidingen voor het geloof in het leven buiten de aarde. Het Copernicaanse principe is echter gebaseerd op een bedrieglijke geschiedenis en een foutieve logica.

Het was zo sterk dat op een bepaald moment werd verondersteld dat elk van de planeten in het zonnestelsel leven zou huisvesten, zelfs intelligent leven. Niemand minder dan een astronoom als Sir William Herschel geloofde dat alle planeten bewoond waren, en zelfs ook de zon! Al dergelijke speculaties zijn in de twintigste eeuw volkomen onjuist gebleken, en het heeft ertoe bijgedragen om het geloof in beschavingen op de andere planeten in het zonnestelsel te temperen.

Tegenwoordig blijven voorstanders van het Copernicaanse Principe echter nog de hoop

koesteren dat ondergronds op Mars misschien 'eenvoudig' leven bestaat. Mars zou plaats bieden aan tenminste één levensbelangrijk ingrediënt: vloeibaar water. Want het is onwaarschijnlijk dat een andere stof het water zou kunnen vervangen als het 'universele middel' voor het leven (5). De strategie van NASA was dus om in ons zonnestelsel 'het water te volgen'. Maar het ontstaan van 'leven' vereist veel meer ingrediënten dan alleen maar vloeibaar water.

Het 'recept' van het leven

Afgezien van het probleem van de oorsprong van het leven, bevatten noodzakelijke (hoewel onvoldoende) ingrediënten in het recept van het leven ongeveer zeventien chemische elementen; en voeg daar nog eens tien ingrediënten bij voor een complex leven. Deze moeten zowel in de juiste chemische samenstelling als met de juiste hoeveelheden aanwezig zijn.

Andere vereisten in het recept omvatten cycli van genoemde elementen, energiebronnen met een lange levensduur, bescherming tegen ioniserende straling en stabiliteit van de omgeving. Plaatsen waar aan deze voor-

waarden is voldaan zijn onder meer de CHZ op kleine schaal en de 'Galactic Habitable Zone' (Galactische Bewoonbare Zone) op grote schaal (6). Copernicaanse voorstanders beginnen te beseffen dat het leven dus niet zomaar overal kan bestaan. We moeten dus echt op zoek gaan naar aardachtige planeten als we enige hoop willen hebben om leven (vooral complex leven) erop te kunnen ontdekken.

Astrobiologie

Om een werkelijk evenwichtige kijk te hebben op de implicaties van astrobiologisch onderzoek, moet men dus niet alleen kijken naar het aantal exoplaneten dat in de afgelopen twee decennia is ontdekt, maar ook naar de theoretische vorderingen in ons begrip van bewoonbaarheidseisen.

Elk jaar ontdekken astrobiologen nieuwe factoren die voorheen bij het beschouwen van de bewoonbaarheid van een planeet werden verwaarloosd. Voorbeelden zijn de aanwezigheid van een grote maan, eigenschappen van 'buren' zoals Jupiter, koppeling van planetaire geodynamica met orbitale eigenschappen (een bepaald golfpatroon), galactische ontwikkelingen in compositie (die bepalen hoe waar-

schijnlijk het is dat een planeet zich op een bepaalde plaats in de Melkweg vormt) en de effecten van gammastraal-uitbarstingen. Hoewel astrobiologen niet precies kunnen zeggen hoe zeldzaam bewoonbare planeten zijn, valt het niet meer te betwisten dat ze zéér zeldzaam zijn.

Wat zijn mogelijke implicaties?

Als we op een dag enkele soorten bacteriën zouden ontdekken die onder het oppervlak van Mars leven, denk ik niet dat de implicaties ervan veelbetekend zouden zijn. Ten eerste is het heel waarschijnlijk dat Mars is besmet door microben afkomstig van de aarde (7). Een klein deel van het materiaal dat tijdens een van de vele inslagen van grote asteroiden of kometen in het verleden van de aarde is afgestraald, zou eencellige bacteriën naar Mars hebben kunnen brengen en hebben gezaaid.

Maar stel dat in plaats daarvan zou worden ontdekt dat Marsbacteriën een onafhankelijke oorsprong op Mars hebben? Ten eerste betekent dit niet, zoals velen denken, dat het leven gemakkelijk op natuurlijke wijze kan worden 'gestart'. Een intelligente ontwerper zou nog steeds

de beste verklaring zijn voor het ontstaan van leven op Mars, net als voor het leven op aarde. Hetzelfde geldt voor het leven dat op een verre exoplaneet zou worden ontdekt.

Maar wat is de conclusie als we, na verder zoeken, geen enkel bewijs vinden voor leven op Mars, de meest aardachtige planeet die we kennen, die dichtbij is en dezelfde zon en planetaire burens met ons deelt? Als de aarde Mars niet heeft geïnfecteerd, kunnen we alleen maar concluderen dat Mars niet voldoende aardachtig is om zelfs maar 'eenvoudig' leven te herbergen. Hoeveel minder waarschijnlijk is het dan dat exoplaneten leven zullen herbergen?

Buitenaards intelligent leven?

Een nog interessantere vraag betreft het bestaan van buitenaardse intelligentie (Extra Terrestrial Intelligence, ETI). Als we ETI ontdekken die qua intelligentie vergelijkbaar is met een hond of een aap, dan denk ik niet dat de implicaties veelbetekend zouden zijn. Echter de algemene opvatting onder opiniemakers lijkt tegenwoordig te zijn dat chris-

tenen zich toch zorgen moeten maken over de ontdekking van een geavanceerde ETI. De Space.com-blogger Clara Moskowitz schreef onlangs op MSNBC.com: "Vooral christenen zullen het nieuws het moeilijkst kunnen verwerken, omdat het christelijk geloofssysteem niet gemakkelijk andere intelligente wezens in het universum toestaat, aldus christelijke denkers tijdens het 100-jarig 'Starchip Symposium', een bijeenkomst die werd gesponsord door het Defense Advanced Research Projects Agency [DARPA] om kwesties over reizen naar andere sterren te bespreken" (8).

C.S. Lewis

ETI is overigens geen nieuw onderwerp voor christenen. C. S. Lewis gaf zijn mening er eens over en schreef: "We weten dat God Zijn volk heeft bezocht en verlost, en dat zegt ons net zo veel over het algemene karakter van de schepping als een medicijn dat aan een zieke kip op een grote boerderij wordt gegeven, ons vertelt over het algemene karakter van de landbouw in Engeland. ...

Uiteraard is de essentie van het christendom dat God de mens liefheeft en ter wille van hem

mens werd en stierf. Maar dat bewijst nog niet dat de mens het enige doel van de natuur is. In de gelijkenis was het één verloren schaap waar de herder naar op zoek ging: het was niet het enige schaap in de kudde, en er wordt ons niet verteld dat dit het meest waardevolle schaap was - behalve voor zover het meest wanhopige schaap op dat moment een bijzondere waarde heeft in de ogen van Liefde. De leer van de incarnatie zou alleen in strijd zijn met wat we weten over dit uitgestrekte universum als we wisten dat er ook andere rationele soorten in het universum waren die, net als wij, gevallen waren en die op dezelfde manier verlossing nodig hadden, maar het niet zouden hebben gekregen.

te verzoenen. Er staat niet dat God mens werd met uitsluiting van al het andere. Zowel katholieken als protestanten hebben serieuze theologische analyses van ETI geopperd.

Twee voorbeelden zijn Christianity and Extraterrestrials? A Catholic Perspective (Christendom en buitenaardsen? Een katholiek perspectief) door Thomist Marie I. George en The Logic of God Incarnate (De logica van de vleesgeworden God) door Thomas Morris. Het lijkt er dus op dat christenen voldoende theologische bronnen en antwoorden hebben om rekening te kunnen houden met een eventueel bestaan van ETI en het te kunnen duiden.

de pogingen van atheïsten om beide kanten van het ETI-debat te gebruiken als wapen tegen het christendom:

Kritiek op christendom

“Als we andere (hemel)lichamen ontdekken, zijn ze of bewoonbaar of onbewoonbaar. Maar het vreemde is dat beide hypothesen worden gebruikt als redenen om het christendom af te wijzen. Als het universum wemelt van het leven, laat dit, zo wordt ons verteld, de absurditeit zien van de christelijke bewering - of wat wordt verondersteld de christelijke bewering te zijn - dat de mens uniek is, en de christelijke leer dat God op deze ene planeet neerdaalde en was vleesgeworden voor ons mensen en onze redding.

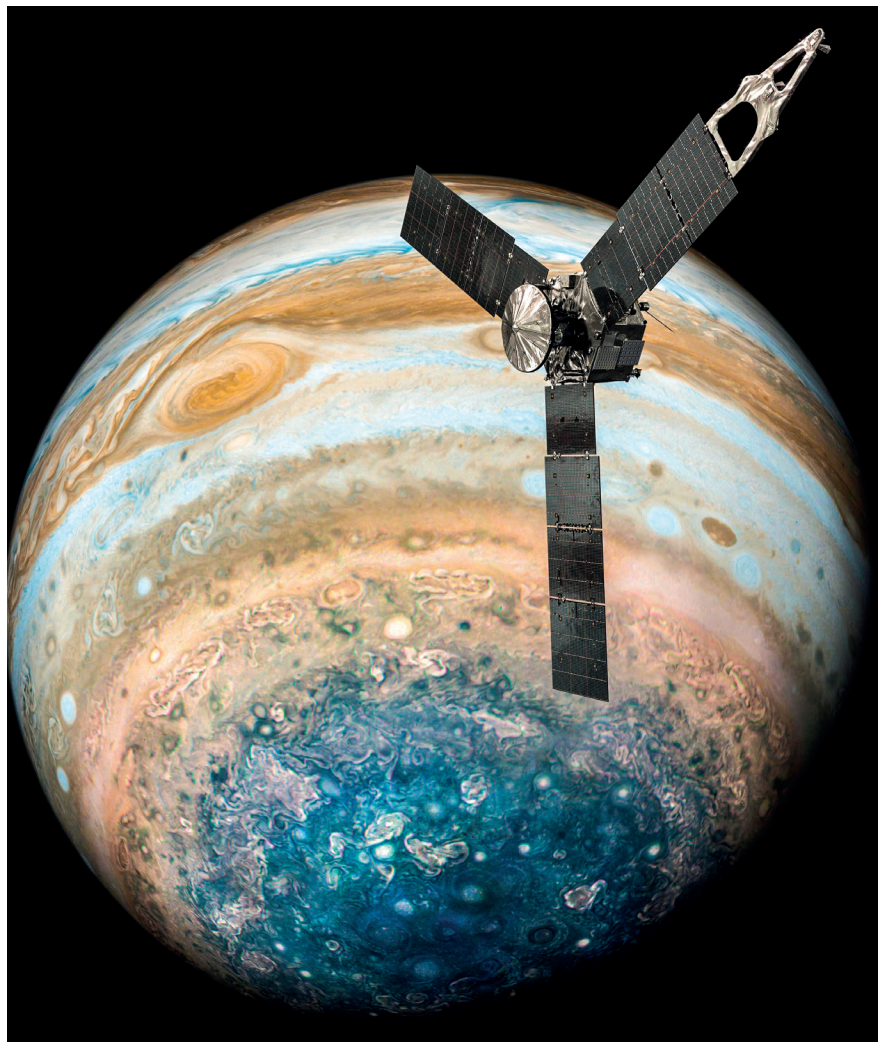
Als, aan de andere kant, de aarde echt uniek is, dan zou dit volgens atheïsten ‘bewijzen’ dat het leven slechts een toevallig bijproduct is in het universum, en ook daarmee denken zij ons geloof te kunnen weerleggen. Dus bij hen zou ons geloof dus in beide gevallen niet juist zijn, maar dat hoeft ons niet te verontrusten, want hun argumenten zijn niet van belang” (10).

Zeker, het staat God uiteraard vrij om een universum te creëren waarin leven zeldzaam of gewoon of zelfs uniek is. Voor de ETI-optimist is theïsme of ID (Intelligent Design) de betere keuze. Dit is misschien de centrale ironie. De verklarende gereedschapskist van de naturalist is te beperkt om ETI uit te leggen, laat staan onszelf.

Conclusie:

dit artikel maakt het aannemelijk dat we buitenaards leven kunnen vergeten en naast ons neer kunnen leggen. Maar zelfs indien buitenaards leven zou bestaan (13), ook dan zou het nog geen enkel probleem zijn voor het christelijk geloof.

Dit artikel verscheen voor het eerst in het Christian Research Journal, jaargang 35, nummer 01 (2013) (<http://www.equip.org>).

Maar we weten van geen van deze dingen” (9).

Wat meer is, de leer van de incarnatie heeft altijd betekend dat God ‘in het vlees kwam’ om de hele schepping met Zichzelf

Overigens moeten we niet vergeten dat het gaat over hypothetische vragen, en dat er geen enkel bewijs is voor ETI en dat onze antwoorden noodzakelijkerwijs speculatief zijn. Lewis reageerde droogjes en spottend op

Auteur: Guillermo Gonzalez, Ph.D.

(universitair hoofddocent astronomie en natuurkunde aan het Grove City College in het westen van Pennsylvania.)

Vertaling: Piet Guijt

Literatuur

1. Joseph Catanzarite en Michael Shao, "The Occurrence Rate of Earth Analog Planets Orbiting Sun-like Stars", *The Astrophysical Journal* 738, 2 (2011): doi: 10.1088 / 0004-637X / 738/2/151.

2. Geciteerd in Lee Billings, 'No Place like Home: Our Lonesome Solar System', *New Scientist* (14 mei 2011): 46-49.

3. Lucretius (98-55 v.Chr.), *De Rerum Natura*.

4. Dennis Danielson, 'The Great Copernican Cliché', *American Journal of Physics* 69, 10 (oktober 2001): 1029. Zie hoofdstuk 11 en 12 in Guillermo Gonzalez en Jay W. Richards, *The Privileged Planet: How our Place in the Cosmos Is ontworpen voor ontdekking* (Washington, DC: Regnery, 2004).

5. Gonzalez en Richards, *The Privileged Planet*, hoofdstuk 2.
6. Guillermo Gonzalez, "Habitable Zones in the Universe", *Origins of Life and Evolution of Biospheres* 36, 6 (2005): 555-606.

7. Bret Gladman, Luke Dones, Harold F. Levison en Joseph A. Burns, "Impact Seeding and Reseeding in the Inner Solar System", *Astrobiology* 5, 4 (2005): 483-96.

8. If intelligent extraterrestrials exist, what about God? (nbc-news.com).

9. C. S. Lewis, 'Dogma and the Universe', van *God in the Dock: Essays on Theology and Ethics*, ed. Walter Hooper (New York: Ballantine Books, 1990), 14.
10. 10 Ibid.

11. Gegeven het feit dat we bestaan, zou het universum volgens het naturalisme nauwelijks bewoonbaar moeten zijn, aangezien het aantal nauwelijks bewoonbare universums het aantal zeer bewoonbare universums ver zou overtreffen in een van de vele multiversum-scenario's die door kosmologen worden aangeboden.

12. NASA is de National Aeronautics and Space Administra-

tion. Het houdt zich bezig met het Amerikaanse ruimtevaartprogramma en ruimte-onderzoek.

13. De Joodse astrofysicus Avi Loeb meent dat er buitenaardse wezens met technologie bestaan, maar dat wordt door zijn collega's bestreden. Bron: Was het een komeet of een buitenaardse verkenner? | *Nederlands Dagblad*

De historische uniekheid van Jezus onder

Inleiding

Het lijkt weinig twijfel dat het Nieuwe Testament diverse unieke beweringen doet over Jezus. Sommige hiervan hebben betrekking op beweringen dat Jezus Christus een godheid was, of dat Hij de enige weg naar verlossing is, of dat Hij uit de dood is opgewekt.

De beweringen en daden van Jezus worden nog duidelijker en onderscheidend wanneer ze worden vergeleken met de grondleggers van andere religieuze tradities zoals boeddhisme, hindoeïsme, confucianisme of zoroastrisme.

Tijdsintervallen

Cruciaal is dat de beweringen en handelingen van de oprichters van andere religies zeer belangrijke historische problemen oproepen. Het meest voorkomende probleem betreft de tijdsintervallen tussen de geclaimde leringen of gebeurtenissen en de verslaglegging ervan, met hiaten van honderden tot meer dan duizend jaar. Daarentegen werden de evangeliën binnen enkele decennia na Jezus geschreven. Een ander

belangrijk probleem betreft het bepalen wanneer sommige oprichters zoals Boeddha of Zoroaster daadwerkelijk hebben geleefd, waarbij verschillen van duizend jaar of meer blijken.

Leefde Krishna?

Het hindoeïsme heeft te maken met enorme problemen wat betreft de datering van de Upanishads, met de vraag van hindoegeleerden of Krishna überhaupt heeft geleefd, en met het oplossen van het potentiële hiaat van millennia met de Bhagavad-Gītā.

Historische argumenten

En verder hebben geleerden diverse uitspraken in de wereldreligies te vaak ongeveer aan elkaar gelijk gesteld, terwijl zij niet keken naar de historische argumenten voor de nieuwtestamentische geschriften en gebeurtenissen tegenover die voor niet-christelijke uitspraken.

Dit heeft tot verschillende verwarringen geleid, zoals het beschouwen van alle religieuze uitspraken als even waar of even historisch, of dat de ene religieuze waarheid automatisch de waarheid van de andere

betekent. Er is sprake van een dubbele standaard, want er is wel vaak een te kritische houding ten opzichte van christelijke overtuigingen, terwijl aan de bijna altijd onbewezen niet-christelijke overtuigingen nauwelijks lastige vragen worden gesteld.

Claims van uniciteit

Het is uiteraard niet verwonderlijk dat aanhangers van de verschillende wereldreligies willen beweren dat hun geloof uniek is. Immers, iedereen wil geloven dat iets dat zo cruciaal voor hen is, zowel anders als uitzonderlijk is. Christenen vormen geen uitzondering daarop.

Maar christenen gaan vaak verder. Ze beweren een daadwerkelijk bewijs te hebben dat hun geloof geheel anders is dan alle anderen. Is dit werkelijk zo, of is het een ongefundeerde wensvervulling?

Het unieke van christelijke beweringen

Verschiedene uitspraken en opvattingen willen wijzen op

Over de grondleggers van de wereldreligies

Het unieke karakter van het christelijk geloof.

Dit is:

- 1) dat Jezus de enige stichter van een grote wereldreligie was die beweerde een godheid (goddelijk) te zijn;
- 2) Zijn belangrijkste boodschap betrof de huidige en toekomstige openbaring van Gods Koninkrijk, waarbij iemands persoonlijke reactie op en antwoord aan Hem bepalend is voor het erin binnengaan;
- 3) Jezus was de enige religieuze grondlegger Wiens wonderen binnen zeer korte tijd na de gebeurtenissen werden opgetekend;
- 4) Jezus leerde dat Zijn dood een universele gelegenheid zou bieden om persoonlijke vergeving van zonden te ontvangen; en
- 5) bovenal leerden Zijn volgelingen dat Hij uit de dood was opgewekt, zoals blijkt uit het feit dat ze zowel individueel als in groepen Hem hebben gezien (1).

Heeft het christendom

bewijsmateriaal voor deze leringen? En hoe verhouden dergelijke beweringen zich tot enig bewijs van andere wereldreligies?

Filosofisch naturalisme

De grondleggers van wereldreligies die het meest van het christendom verschillen, vertoonden vaak een vroege vorm van filosofisch naturalisme.

Voor sommigen is het niet te geloven, maar hoogstwaarschijnlijk was het zo dat Boeddha het geloof in God verwierp, althans in de zin van een persoonlijke of scheppende God. Boeddha's meer filosofisch ingestelde volgelingen waren geneigd dezelfde koers te volgen (2).

Zoals S. A. Nigosian zegt, is het "fundamenteel voor het boeddhisme" dat de werkelijkheid onpersoonlijk is. Hoewel er een levensprincipe in de natuur bestaat, is het, ook volgens Boeddha, onjuist om deze zaken te bespreken door de term God in absolute of theïstische zin te gebruiken (3). De auteur Allie Frazier is het daarmee eens en merkt

op dat "Bijgeloof, magie en mythologische wezens volledig afwezig waren in het vroege boeddhisme".

Leringen in het boeddhisme

Echter, vooral in haar meest omvangrijke groeiperiode in China van 220-589 n. Chr., slopen in het latere boeddhisme veel andere populaire leringen binnen, waaronder die van "goddelijke figuren en heldhaftige heiligen" (4).

Belangrijk is dat deze boeddhistische groei in China, inclusief het verdwijnen van de eerdere leerstellingen over bijgeloof en mythologische wezens, pas ongeveer 700 jaar na de dood van Boeddha begon en zich uitstrekte tot meer dan 1100 jaar daarna tot het einde van deze periode.

Confucius en Lao Tzu

Andere voorbeelden van zeer invloedrijke Chinese leraren zijn onder meer Confucius en Lao Tzu (taoïsme), die zeker een enorme ethische, sociale, politieke en culturele invloed op hun leerlingen en samenlevingen hebben uitgeoefend. Deze leraren waren echter geen theologen (5). Door

hun leringen in een vergelijkbare interculturele context te plaatsen, deden veel van hun aforismen (korte bondige uitspraak; oneliner) denken aan het Joodse boek Spreuken.

De Amerikaanse filosoof Archie Bahm merkt op dat in ieder geval voor vroegere vormen van zowel confucianisme als taoïsme “er niets vóór, anders dan of buiten de natuur is om haar te beïnvloeden”. Verder waren zowel Confucius als Lao Tzu naturalistisch, humanistisch en “deden ze geen beroep op een God of enig ander principe buiten het proces”.

Mystiek en occultisme

De vroegere leringen van het boeddhisme, het confucianisme en het taoïsme evolueerden naar meer mystieke en occulte versies. Naast deze meer naturalistisch ingestelde denkers, zou een andere prominente categorie voor de oprichters van de belangrijkste religies, namelijk die van een profeet, zijn. Hier hebben we de neiging om weg te trekken van het Verre Oosten richting het Midden-Oosten, waaronder Perzië.

Zarathoestra

De belangrijkste profeet van de Perzische religie was

Zarathoestra, die gewoonlijk wordt gedateerd in de zesde eeuw voor Christus, hoewel we hieronder zullen opmerken dat deze datering problematisch is. Echter, Zarathoestra heeft nooit beweerd een godheid te zijn.

Evenmin plaatsen de oudtestamentische teksten een profeet, priester, koning of andere leiders op het niveau van God. Ook de Koran heeft Mohammed niet tot de plaats van Allah (soera 14:11; 40:78) en leert niet dat Mohammed aanbeden zou moeten worden (21: 25-26; 23:32; 41:14).

Zoon van God

Dus door de religieuze teksten op een ongecompliceerde manier te bekijken, dus afgezien van een kritische analyse, lijkt een vluchtige blik er al op te wijzen dat Jezus de enige was die de ‘provocerende’ beweringen deed de Zoon van God of de Zoon des mensen te zijn (Markus 14:61 -64). Maar er zijn nog andere verschillen die naar voren komen uit een eerste vergelijking van de opvattingen van de diverse religies.

Historische problemen in grote niet-christelijke religies

Van de problemen waarmee de belangrijkste niet-christelijke religieuze claims te maken hebben, zijn die wat betreft tijdsaanduiding wel de lastigste.

De mogelijke dateringen voor de geboorte van Zarathoestra worden ergens tussen 1500 en 500 v. Chr. geplaatst, dus in een periode van 1000 jaar! (7). Verder dateren de meeste geschriften die de centrale Zoroastrische eschatologische overtuigingen bevatten, pas uit de negende eeuw na Christus.

Dit verwijderd het grootste deel van het meest cruciale Zoroastrische materiaal dus tot ten minste 1.350 jaar nadat Zoroaster leefde, en misschien zelfs 2.350 jaar later, indien gedateerd vanaf zijn vroegste geboortedatum (8).

De enige artikelen die door Zarathoestra kunnen zijn geschreven, zijn een klein deel van niet-theologische gebeden en hymnen, vervat in de Avesta, die over een periode van 1000 jaar is samengesteld. Bovendien zijn de vroegste manuscripten van de Avesta ‘zeer dubieus’ en dateren uit de dertiende eeuw na Christus, dus zo’n 1800 jaar na de allereerste geboortedatum van Zarathoestra! (9).

Bundahishn

Veel van de theologie van de religie komt uit de Bundahishn, een uitgebreide collectie van Zoroastrische kosmogonie en kosmologie, geschreven in de negende eeuw na Christus. Uiteindelijk weten we weinig over de theologie van Zarathoestra, behalve uit zeer late bronnen (van minstens 1350 jaar later) die niet door hem zijn geschreven (10).

Er zijn hier dus geen ‘rivalen’ met de leringen van het christendom. Boeddhistische studies in Japan leveren vergelijkbare resultaten op. Een historisch voorbeeld, ontleend aan negentiende-eeuwse Japanse boeddhisten, kan nuttig zijn. James Ketelaar, historicus van de Universiteit

van Chicago, wijst erop dat de verschillende geboortedata van Boeddha meer dan 2000 jaar van elkaar verschilden! Ketelaar vergeleek dit met te zeggen dat Jezus ergens tussen Socrates en Descartes zou zijn geboren!

Boeddha verlicht?

Toch was het historische bestaan van Boeddha cruciaal voor deze boeddhisten, omdat hun geloof was gebouwd op het feit dat de historische Boeddha daadwerkelijk de verlichting had bereikt (11). Als gevolg hiervan leverden ‘eindeloze tegenstrijdigheden’ veel frustratie op omdat men dacht dat de beschikbare verslagen betrouwbaar waren (12).

De boeddhistische geleerde Edward Conze werpt een ander probleem op. Veel van de belangrijkste geschriften van Boeddha dateren van 600 tot 900 jaar na zijn dood, waarbij mondelinge leringen de norm waren voor de eerste 500 jaar. Conze legt vervolgens het bijbehorende probleem uit: sommige van deze ontelbare leringen moeten de oorspronkelijke leringen van Boeddha vertegenwoordigen. Het belangrijkste probleem is epistemisch (=betrekking hebbend op kennis) van aard: “We hebben echter geen objectief criterium dat

ons in staat zou stellen de oorspronkelijke boodschap te achterhalen.

Betrouwbaarheid van uitspraken

Alle pogingen om het te vinden zijn louter op vermoedens gebaseerd, en de bespreking van het onderwerp leidt in het algemeen tot niets anders dan kwade wil en vruchteloze geschillen” (13).

Kortom, tenminste enkele van de oorspronkelijke leringen van Boeddha moeten tot de leringen behoren die we hebben, maar we kunnen nooit zeggen welke authentiek zijn omdat de documenten van een zo late datering zijn. Conze geeft toe dat boeddhisten daarom niet kunnen concurreren met christenen wat betreft de betrouwbaarheid van hun tradities (14).

Krishna

Een ander voorbeeld betreft het hindoegehoof, waarvan Krishna waarschijnlijk de bekendste figuur is. Het is veelbetekend dat volgens een rapport zelfs de meeste hindoegeleerden betwijfelen of Krishna wel geleefd heeft. Een dergelijke conclusie kan zijn voortgekomen uit enkele van de beweringen die zijn gedaan namens Krishna, van wie werd aangenomen dat hij de tekst van de Bhagavad-Gītā zo’n 5000 jaar geleden tot zijn vriend en leerling Arjuna had gesproken (15). Welke gegevens ondersteunen dergelijke wetenschappelijke conclusies?

Bhagavad-Gītā

Hoewel er problemen zijn met betrekking tot de vraag in hoeverre Krishna als een godheid kan worden beschouwd, doemen ook hier historische problemen op. Geen van de eigenlijke hindoe teksten zelf, inclusief de Bhagavad-Gītā, kan nauwkeurig worden gedateerd vóór de twaalfde eeuw na Christus! (16). Dus zelfs indien men via een bepaalde datering aanneemt dat Krishna geleefd heeft en een gesprek had met zijn leerling Arjuna ongeveer 3.000 v.Chr., werd het vroegste

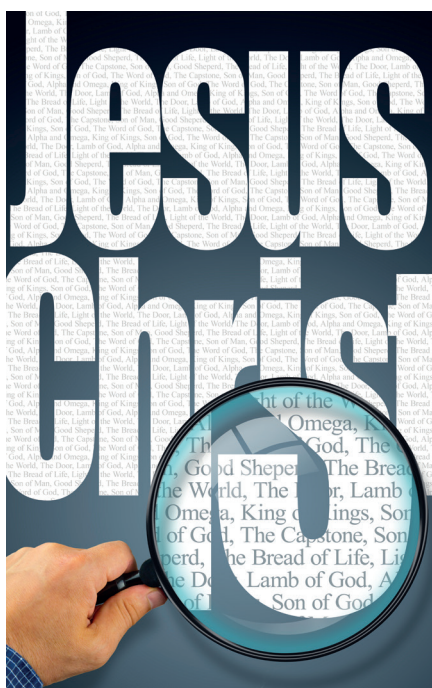

weergave van die vermeende woorden die we vandaag hebben, zo’n 4.100 jaar later overgenomen!

Hoeveel veranderingen zijn er mogelijk opgetreden in de tekst met betrekking tot Krishna’s leer in de meer dan vier tussenliggende millennia, vooral in een cultuur waar over historische gebeurtenissen op een heel andere manier werd gedacht dan bij Joodse kroniekschrijvers? We hebben tot nu toe twee kwesties onderzocht. Er is zowel het tijdsverschil tussen de religieuze leraren en de feitelijke datering van de religieuze teksten, en bovendien het bijkomende probleem van de lange tijd tussen de leraar zelf en de vroegst bestaande handschriften van die teksten.

Wonderen

Met betrekking tot de verslagen van klaarblijkelijk bovennatuurlijke gebeurtenissen, doen zich soortgelijke historische problemen voor. Dit is overigens geen probleem voor de vroegste vormen van boeddhisme, confucianisme en taoïsme omdat zijn geen nadruk leggen op of onderwijs geven over bovennatuurlijke gebeurtenissen. Maar voor de andere religie-stichters waren de teksten die dergelijke gebeurtenissen vermelden ofwel erg laat, en/of

dateren de oudste nog bestaande bronnen van vele honderden tot duizenden jaren na de dood van de grondlegger. We gaven al aan dat berichten over Zarathoestra of Krishna van minstens 1300 jaar tot meer dan 4000 jaar daarna dateren! Die informatie maakt betrouwbaar, historisch onderzoek naar wonderen onmogelijk (17).

Jezus' wonderen

In vergelijking met de grote wereldreligies worden alleen Jezus' wonderen reeds gerapporteerd in de vroege bronnen (18). In de afgelopen decennia hebben bijna alle kritische wetenschappers, inclusief de meest sceptische, toegegeven dat een overweldigende hoeveelheid gegevens de historiciteit bevestigt van tenminste enkele van deze bijzondere gebeurtenissen die zijn opgetekend in de evangeliën.

Niet alle geleerden zijn het eens over wat er werkelijk heeft plaatsgevonden, maar men is unaniem van mening dat er genezingen gebeurd zijn zoals die in deze verslagen worden beschreven.

Twee recente uitgebreide studies illustreren de kracht van deze laatste conclusie (19). Elk ervan onderzoekt de factoren die deze gebeurtenissen bevestigen, waarbij zorgvuldig gebruik is gemaakt van de kritisch-historische methode, inclusief de criteria van authenticiteit.

Leven van Jezus

De evangeliën rapporteren "gebeurtenissen die werkelijk plaatsvonden tijdens het leven van Jezus" (20). In de gebeurtenissen waarbij Jezus naar verluidt de doden opwekte, besloot John Meier in het voordeel van alle drie de verslagen! Verbluffend genoeg stelde Meier vast dat deze verslagen "evenveel historische bevestiging genieten als bijna elke andere verklaring die we kunnen afleggen over de historiciteit van Jezus" (21).

Er is dus op meer dan één gebied een substantieel historisch contrast tussen de beweringen van Jezus en die van de oprichters van andere religies. We voerden al aan dat vergelijkbare historische verschillen ook op ander punten worden aangetroffen. Wat moeten we doen met de periode van 2000 jaar waarin Boeddha misschien is geboren, of de periode van 1000 jaar voor Zarathoestra?

De meeste, zo niet alle, belangrijkste niet-christelijke heilige boeken die de leringen en daden van hun belangrijkste oprichters vermelden, worden geconfronteerd met ernstige historische problemen. Veel van de teksten zijn vele eeuwen of zelfs langer na de dood van hun oprichters geschreven. De hierboven genoemde voorbeelden zijn onder meer

de theologische verhandelingen over Zarathoestra die minimaal meer dan 1.300 jaar later verschijnen (en maximaal 2.300 jaar als hij eerder werd geboren), of de 600 tot 900 jaar in de latere periode van Boeddha's geschriften die Conze verzamelde (tot bijna 3.000 jaar later, als hij eerder geboren was)! En verder zijn er nog de enorme lacunes tussen de oprichters van de religies en de bestaande handschriften van hun werken die nog steeds bestaan.

Kritische reacties op de vergelijkingen

Hoe behandelen kritische geleerden de historische gegevens die duidelijk de voorkeur geven aan de christelijke traditie in vergelijking met de gegevens van de andere religieuze tradities? Verrassend genoeg erkennen sommige sceptische wetenschappers deze situatie. Ondanks zijn kritiek erkent de Amerikaanse nieuwtestamenticus en historicus Bart Ehrman dat "het Nieuwe Testament in veel meer manuscripten is bewaard dan enig ander boek uit de oudheid". Hij voegt eraan toe dat "geleerden ervan overtuigd zijn dat we de oorspronkelijke woorden van het Nieuwe Testament met redelijke (hoewel waarschijnlijk niet 100 procent) nauwkeurigheid kunnen reconstrueren" (22).

Betrouwbaarheid N.T.

Nadat aan hem was gevraagd of het Nieuwe Testament te vertrouwen was, zei John A.T. Robinson: "Dat is geen vraag die een hindoe zou stellen over de Bhagavad-Gītā of een moslim over de Koran of zelfs een Jood over het Oude Testament". Vervolgens voegt hij eraan toe dat van de vier belangrijke opvattingen over de nieuwtestamentische handschriften, de meerderheid van de geleerden de voorkeur geeft aan een over het algemeen conservatieve kijk op de tekst vanwege de enorme hoeveelheid beschikbare gegevens. Net als Ehrman concludeert Robinson dat het Nieuwe Testament "verreweg de best bevestigde

tekst van alle oude geschriften ter wereld” is. Als zodanig kan de oorspronkelijke lezing worden gereconstrueerd (23).

Getuigenissen en commentaren

Goed gekopieerde manuscripten op zich garanderen echter niet dat hun inhoud betrouwbaar en nauwkeurig is, maar geleerden hebben talrijke positieve opmerkingen over dit onderwerp gemaakt. We hebben hierboven de positieve houding ten opzichte van Jezus ‘wonderen onderzocht. Verder hebben veel onderzoekers, zoals Ehrman, talrijke commentaren gegeven over de vroege gegevens, betrouwbare getuigenissen en tradities, en meerdere bevestigingen van bronnen binnen verschillende scenario's van het Nieuwe Testament (24).

Dit soort opmerkingen versterkt de historische vergelijkingen die in dit artikel zijn gemaakt. Maar helaas hebben geleerden bij te veel andere gelegenheden voorbeelden uit andere religies in wezen op één lijn gebracht met de historische situatie voor de nieuwtestamentische geschriften door niet kritisch naar de niet-christelijke herkomst te kijken. In feite wordt dit maar al te vaak gedaan zonder te vragen naar enig bewijs voor de niet-christelijke leringen.

Een voorbeeld.

Robinson herhaalde kritiekloos een boeddhistisch verhaal en de bijbehorende bewering van verheerlijking, waarbij een heilige man betrokken zou zijn die in 1953 in Tibet stierf. Enige tijd daarna werd een regenboog boven het huis door de plaatselijke Tibetaanse dorpelingen geïnterpreteerd als teken dat de heilige man was opgenomen in de ‘hemel!’ (25). Toch werd er geen kritiek geuit op de details met betrekking tot de Tibetaanse heilige man, zoals onderzoek naar de bevestiging van de dood van de man, of de mogelijkheid van een natuurlijk verwijderd lichaam zoals het in een privéwoning werd bewaard, of de mate waarin het verhaal in de loop van de jaren misschien is veranderd voordat Robinson erover hoorde.

Misschien vooral ook de vraag: hoe geeft een regenboog aan dat de man spiritueel “in het licht werd opgenomen” (26), vooral wanneer het Tibetaanse klimaat vaak behoorlijk regenachtig is, en regenbogen moeilijk te traceren zijn tot een bepaald huis?

Jezus opstanding

In een ander geval suggereerde de belangrijke kritische filosoof Charles Hartshorne in zijn opmerkingen over de opstanding van Jezus dat hij zich verplicht voelde de opstanding van Jezus niet te aanvaarden,

omdat het hem ook zou kunnen confronteren met de wonderbaarlijke gebeurtenissen die Boeddha zou hebben verricht!

Maar hoe kunnen gebeurtenissen met betrekking tot Jezus ‘opstanding die binnen misschien slechts enkele maanden daarna zijn bevestigd, eerlijk worden vergeleken met gebeurtenissen die honderden jaren na Boeddha zijn gerapporteerd? Misschien is de reden voor deze vergelijking al duidelijk door de laatste zin van het essay van Hartshorne: “Mijn metafysische vooringenomenheid is tegen opstandingen” (27).

Verskil in kritiek

Juist zo'n overdreven kritische houding ten opzichte van christelijke overtuigingen, terwijl nauwelijks dezelfde lastige vragen worden gesteld aan de bijna altijd niet-bewezen niet-christelijke situaties, onthult een dubbele maatstaf. Te zelden zijn wetenschappers kritisch over niet-christelijke leringen, zoals blijkt uit de bovenstaande voorbeelden. Toegegeven, het kan zijn dat het ontbreken van feitelijke gegevens over de niet-christelijke religies bij de commentator gewoonweg onbekend is.

Maar het lijkt vaak een geval van politieke correctheid of iets dergelijks te zijn dat we regelmatig in het nieuws zien, waar sterkere gevallen vaak worden onderworpen aan veel zwaardere criteria. Een laatste punt mag niet worden vergeten.

Opperste tolerantie

De populaire opmerking van opperste tolerantie is dat alle grote religies in wezen dezelfde kernboodschap of waarheden verkondigen, hoewel ze misschien iets anders zijn verpakt. De meest voorkomende weergave ervan is dat alle religies paden zijn langs verschillende zijden van dezelfde berg, wat natuurlijk impliceert dat ze allemaal samen de top zullen bereiken.

Op die manier geïnterpreteerd, is bewijs vaak niet vereist, tenzij we het natuurlijk over het christendom hebben! Deze dubbele standaard zou wel eens het belangrijkste compliment kunnen zijn - omdat het christendom, boven alle andere geloofssystemen, feitelijk vergezeld gaat van feitelijke gegevens.

Dit artikel verscheen in het *Christian Research Journal*, volume 41, number 4 (2018).

Auteurs:

- **Gary R. Habermas, PhD**, is Professor aan de Liberty University en is gespecialiseerd in Opstandingsstudies, en hij heeft veel boeken over dit onderwerp heeft geschreven.

- **Benjamin C. F. Shaw** heeft meerdere artikelen gepubliceerd en is momenteel de onderwijsassistent van Dr. Habermas.

Vertaling: **Piet Guijt**

Literatuur

1. Soortgelijke Ideeën zijn te vinden in Gary R. Habermas, "The Uniqueness of Jesus," in Terry L. Miethe and Habermas, *Why Believe? God Exists!* (Joplin, MO: College Press, 1993), 273–85; Gary R. Habermas, "Are Jesus' Claims Unique Among the Religions of the World?" in *If God Made the Universe, Who Made God? 130 Arguments for Christian Faith* (Nashville: Holman Reference, 2012), 86–87.
2. Geoffrey Parrinder, *Comparative Religion* (Westport, CT: Greenwood, 1962, 1975), 85.
3. S. A. Nigosian, *World Religions: A Historical Approach*, 3rd ed. (Boston: Bedford/St. Martin's Press, 2000), 80–81.
4. Allie M. Frazier, ed., *Readings in Eastern Religious Thought*, vol. 3: Chinese and Japanese Religions (Philadelphia: Westminster, 1969), 25–27.
5. Lao Tzu, *Tao Teh King, Interpreted as Nature and Intelligence*, ed. by Archie Bahm, 2nd (Albuquerque, NM:

World Books, 1986), 77.

6. These quotations are taken, respectively, from Bahm's commentary in the *Tao Teh King*, 77, 85, 78, 80, 114–15.

7. Nigosian, *World Religions*, 216; Irving Hexham, *Understanding World Religions* (Grand Rapids: Zondervan, 2011), 235.

8. Edwin Yamauchi, "Life, Death, and the Afterlife in the Ancient Near East," in *Life in the Face of Death: The Resurrection Message in the New Testament*, ed. Richard N. Longenecker (Grand Rapids: Eerdmans, 1998), 47–49; Nigosian, *World Religions*, 221–22.

9. Winfried Corduan, *A Tapestry of Faiths: The Common Threads Between Christianity and World Religions* (Downers Grove, IL: InterVarsity, 2002), esp. 63–64; cf. Nigosian, *World Religions*, 222.

10. Yamauchi, "Life, Death, and the Afterlife in the Ancient Near East," 49; cf. Corduan, *A Tapestry of Faiths*, 63.

11. James E. Ketelaar, "The Non-Modern Confronts the Modern: Dating the Buddha in Japan," *History and Theory*, Theme Issue 45 (December 2006), 73–74.

12. Ketelaar, "The Non-Modern Confronts the Modern," 75.

13. Edward Conze, ed. and trans., *Buddhist Scriptures*, Penguin Classics, ed. by Betty Radice (London: Penguin, 1959), 11–12.

14. Conze, *Buddhist Scriptures*, 34.

15. "Preface," *Bhagavad-Gītā As It Is*, complete ed., rev. and enlarged (including the original Sanskrit text), ed. with commentary by A. C. Bhaktivedanta Swami Prabhupada (Los Angeles: Bhaktivedanta Book Trust, 1983), xiii.

16. Nirad C. Chaudhuri, *Hinduism: A Religion to Live By* (Oxford: Oxford University Press, 1997), 30–31.

17. N. D. Anderson, *Christianity and Comparative Religion* (Downers Grove, IL: InterVarsity, 1970), such as 46, 50–51.

18. Yamauchi, *Jesus, Zoroaster, Buddha, Socrates,*

Muhammad (Downers Grove, IL: InterVarsity, 1972), 40.

19. Graham H. Twelftree, *Jesus the Miracle Worker: A Historical and Theological Study* (Downers Grove, IL: InterVarsity), esp. 328–30.

John P. Meier, *A Marginal Jew: Rethinking the Historical Jesus*, vol. 2: *Mentor, Message, and Miracles*, ed. David Noel Freedman (New York: Doubleday, 1994), 967–70.

20. Meier, *A Marginal Jew*, 2:968.

21. Meier, *A Marginal Jew*, 2:970.

22. Bart D. Ehrman, *The New Testament: A Historical Introduction to the Early Christian Writings*, 2nd ed. (New York: Oxford University Press, 2000), 443; also 447–49.

23. John A. T. Robinson, *Can We Trust the New Testament?* (Grand Rapids: Eerdmans, 1977), first quotation, page 7; second quotation, page 36; cf. pages 25–29, 36–44.

24. Ehrman, *Did Jesus Exist? The Historical Argument for Jesus of Nazareth* (New York: Harper Collins, 2012), 22, 27, 56, 71, 74, 77–78, 92–93, 97, 109–13, 130–32, 140–41, 144–48, 155–58, 163–64, 170–73, 232, 249–51, 254, 259–63, 269, 271, 288–93, 327–31.

26. John A. T. Robinson, *The Human Face of God* (Philadelphia: Westminster, 1973), 139.

27. Robinson, *The Human Face of God*, 139, note 157.

28. Charles Hartshorne, "Response to the Debate," in Gary R. Habermas and Antony G. N. Flew, *Did Jesus Rise from the Dead? The Resurrection Debate*, ed. Terry L. Miethe (New York: Harper and Row, 1987), 137, 141–42.

Complementaire zorg in het licht van de Bijbel

Inleiding

‘Complementaire zorg in het licht van de Bijbel’ is een unieke opleiding voor christelijke zorgprofessionals, pastoraal werkers en life-coaches. Zij kunnen de opleiding deels online volgen met behulp van zelfstudie en deels op locatie met andere cursisten. De opleiding is op hbo-niveau en wordt gefaciliteerd door opleidingsinstituut Gezond & Welddoen (www.gezondenweldoen.nl). De lessen op locatie (4 dagen) worden gegeven door gastdocent Gerard Feller van stichting Promise (www.stichting-promise.nl) in Oudewater. De studiebelasting bedraagt ca. 75 uur, gedurende minimaal 3 maanden. De eerstvolgende opleiding dit jaar is gepland op 10 september, 1 en 22 oktober en 19 november.

Inhoud

Op <https://www.youtube.com/watch?v=p0MYrGbMu6Y> kunt u de 1,5 uur durende introductie van deze opleiding bekijken. De opleiding ‘Complementaire zorg in het licht van de Bijbel’ is samengesteld vanuit een bijbels begrip van gezondheid naar geest, ziel en lichaam. Gezondheid is een complex onderwerp dat naast geestelijk leven onlosmakelijk verbonden is met lichamelijke, mentale aspecten en sociaal-maatschappelijke participatie, alsook het dagelijks functioneren. Thema’s die aan de orde komen zijn:

- * Bijbels holistische visie op gezondheid.
- * Toetsen complementaire geneeswijzen en bijbelse alternatieven.
- * Introductie van het LIFE Model (o.a. overeenkomsten van de neurofysiologie van het brein met bijbelse thema’s).
- * Pastorale vaardigheden. (o.a. het Immanuel gebed)

Immanuel, God met ons

Met het LIFE model heeft Jim Wilder een begin gemaakt om genezing voor ziel, geest en lichaam door het verlossingswerk van Jezus Christus inzichtelijk te maken voor christelijke hulpverleners en pastoraal werkers.

Immanuel, God met ons: voor ziel, geest en lichaam. Pastoraal werkers, therapeuten, leden van gebedsteams, ervaringsdeskundigen en een internationale adviescommissie van mensen vanuit verschillende tradities en theoretische achtergronden, hebben samengewerkt om deze diepgaande christelijke visie op het leven te formuleren.

Boekpresentatie

Op DV zaterdag 17 juli 2021 vindt in Oudewater de officiële presentatie plaats van een uniek boek: ‘Complementaire zorg in het licht van de Bijbel’. Het boek is geschreven door Gerard Feller in samenwerking met opleidingsinstituut Gezond & Welddoen. Gerard Feller (71), die eind van dit jaar zijn functie bij Stichting Promise neerlegt, krijgt dan het eerste exemplaar. De hoogtepunten van zijn geestelijke erfenis zijn samengevat in het nieuwe, prachtig vormgegeven en geïllustreerde handboek. Het boek (369 pagina’s) is voorlopig alleen verkrijgbaar voor deelnemers van de opleiding.

Opleidingsinstituut Gezond & Welddoen

neemt na de pensionering van de heer Feller een deel van het opleidingsstokje over met de presentatie van de gelijknamige 4-daagse opleiding ‘Comple-

mentaire zorg in het licht van de Bijbel’ (zie www.gezondenweldoen.nl/cursussen). Het handboek van Gerard Feller is de basis van die unieke opleiding. Belangstellenden kunnen kiezen uit persoonlijke lessen op locatie (in het najaar, met Gerard Feller als gastdocent) of een online training vanuit huis vanaf 2022.

Rosaline McDonald van Gezond & Welddoen: “De meerwaarde van de opleiding, die vanaf 2022 online verzorgd wordt, is dat men stap voor stap de onderwerpen zich eigen maakt en terugkoppeling krijgt over de status en het begrip van de materie. Het boek van Gerard Feller is namelijk niet alleen een lees- en leerboek, maar ook een handleiding om zich de materie eigen te maken en er in de praktijk van alledag mee aan de slag te kunnen. Daarvoor zijn didactische stappen nodig, zowel voor theorie als praktijk.

Certificaat

Cursisten die de opleiding inclusief thuisstudie met werkopdrachten met succes afronden, krijgen een certificaat. Ze kunnen er binnen hun netwerk mee aan de slag om anderen tot zegen te zijn.”

Aanmelden/ kosten

Men kan zich per direct inschrijven voor de eerstvolgende opleiding en zo per direct via de digitale leeromgeving van Gezond & Welddoen zich thuis goed voorbereiden op de lesdagen op locatie. De digitale leeromgeving wordt gefaciliteerd voor educatieve uitgeverij WebEdu in Leiden (ISO gecertificeerd). De kosten van de opleiding inclusief de lesdagen op locatie, boeken en toegang en begeleiding tot de digitale omgeving bedragen dit jaar 695,- euro per cursist, inclusief 21% btw, incl. huiswerkbegeleiding en certificaat (kennismakingsaanbod). Voor meer informatie en aanmelden mail naar: opleidingen@gezondenweldoen.nl

Eert uw ouders

Inleiding

Ik heb lang gearzeld of ik de onderstaande Bijbelstudie op zou nemen in dit blad. Bij de meeste christenen is het eren van de ouders gelukkig geen probleem. Toch heb ik geconstateerd dat sommige ouders menen dat als je altijd en onder alle omstandigheden je ouders eert dit voor hen als een onterechte legitimatie wordt gezien van slecht ouderschap of een miskenning en goedkeuring inhoudt van hun eventuele misdaden.

Ook moet ik bekennen dat we als christentherapeuten vaak niet de gehele bijbelse weg volgen met onze cliënten, zeker als het gaat om het hoge bijbelse doel: 'Het liefhebben en respecteren

van je vijanden en eren van je ouders'. Soms begeleiden we wel de bijbelse weg van de genezing van de traumatische gevolgen, maar vergeten de daaraan verbonden bijbelse opdracht vijanden lief te hebben en ouders te eren.

Een belofte

In Efese 6:2 wordt gezegd dat dit het eerste gebod is waaraan een belofte verbonden is namelijk: "Dan zal het u goed gaan en zult u lang leven op aarde." Je vader en moeder eren houdt in dat je eerbied hebt in woord en daad en een innerlijke achting hebt voor hun positie. Het Griekse woord voor eer betekent "eerbiedigen, respecteren en waar-

deren". Eren betekent dat je respect toont – niet alleen voor hun verdiensten maar vooral ook voor hun status.

Misbruik ouderlijke macht

Als therapeut heb ik, samen met mijn vrouw, jarenlang cliënten begeleid die vormen van misbruik hadden meegeemaakt. Schrijnende verhalen van voortdurend fysiek en emotioneel geweld. Veel woede en frustratie van ouders die zich afreageerden op onschuldige kinderen die aan hun zorg toevertrouwd waren.

Vaak met ernstige traumatiserende gevolgen die zich pas later openbaarden. Hoe kan er dan sprake zijn van kinderen

die hun ouders moeten eren? Als pastoraal begeleider weet je dat het je eerste taak is de pijnen en angsten te herkennen, te valideren en in kaart te brengen, evenals de vaak verstrekkende gevolgen.

Genezingsproces

We weten dat er vaak alleen in en door het relationele contact met Jezus mogelijkheden zijn om in een vaak langdurig proces van genezing verlost te worden van de diepliggende pijnen en trauma's. Natuurlijk kan het zo zijn dat ouders in sommige situaties uit hun ouderlijke macht ontzet moeten worden of zelfs berecht moeten worden door de wettelijke overheid om kinderen te beschermen. En is er vaak een nieuwe liefdevolle omgeving nodig waarin God genezend

kan werken. Als er in de Bijbel sprake is van het eren van vader en moeder, biedt dat zoals gezegd op geen enkele manier legitimatie voor misbruik en of verwaarlozing van hun ouderlijke taken.

Gehoorzaamheid aan God

Als een ouder ooit een kind zou instrueren om iets te doen dat duidelijk ingaat tegen Gods geboden en of de Nederlandse wet voor zover dat in lijn is met Gods Woord, dan moet dat kind God gehoorzamen in plaats van zijn/haar ouders (Hand. 5:28-29.) Ik geef toe dat ook de definitie van wie ouders zijn, in deze tijd verwarrend kan zijn. Bedoelt de Bijbel alleen de biologische ouders, de pleegouders, stiefouders, schoonouders,

grootouders, draagmoeders of zaaddonor? Ik denk dat de meest praktische manier om hier mee om te gaan vooral de door de Nederlandse wet aangestelde ouderlijke macht is. Juist omdat de Bijbel ervan uitgaat dat deze macht ook door God aangesteld is.

Volwassen kinderen?

Natuurlijk is dat voor 'volwassen kinderen' gemakkelijker en kun je jonge kinderen dit niet aanrekenen als ze niet de juiste keuzes maken. Hoewel sommige Bijbeluitleggers ook weer benadrukken dat in Ef.6 vooral jonge kinderen worden aangesproken en niet volwassen kinderen bedoeld worden. Zelfs Jezus, de Zoon van God, onderwierp Zich aan Zijn beide aardse ouders (Lucas

2:51) en Zijn hemelse Vader (Mattheus 26:39). In navolging van Christus zouden wij onze ouders op dezelfde eerbiedige manier moeten benaderen als onze hemelse Vader (Hebr. 12:9; Mal. 1:6).

Vergeven en overgeven

Uiteindelijk zal, indien die zondige praktijken hier op aarde niet zijn geopenbaard en rechtgezet en ze bovendien niet via een bijbelse weg van vergeving zijn opgelost, dit later voor de rechterstoel van God gebeuren. Anderzijds, hebben gelovige kinderen het recht hun hele leven in wrok en onmin tegenover hun ouders te staan? Met vaak ook weer chronische en diepgaande ziekmakende gevolgen voor beide partijen.

Als er geen echt vergevingsproces mogelijk is met berouw en schuld belijden, dan hebben we de opdracht het allemaal over te geven aan God die rechtvaardig oordeelt. Overgeven aan God heeft ook weer een bevrijdend gevolg voor de gekwetste en mishandelde kinderen en volwassenen. Je kunt afstand nemen van de verkeerde praktijken van ouders en ze toch respecteren volgens de onderstaande Bijbelstudie.

Bitterheid en wrok

Ook op veel minder gewelddadig niveau, waar christenen in hun jeugd chronisch liefde en aandacht tekortkwamen van hun ouders houden veel volwassen christenen bitterheid, wrok en woede in hun levens vast. Met

alle negatieve gevolgen ook voor henzelf (Mat. 18:23-35)

Uiteindelijk hebben we als gelovigen de verplichting om vanuit de positie dat we ook door God vergeven en geliefd zijn, de mogelijkheid en de plicht om door Zijn kracht ons te verzoenen met degenen die ons kwaad gedaan hebben. Vanuit Zijn liefde kunnen we de door Hem aangestelde verhoudingen eren en respecteren, zelfs als ze ons kwaad berokkenen. Michael Ross geeft 5 aandachtspunten hoe we dit met Gods hulp voor elkaar kunnen krijgen.

Gerard Feller

Eert uw vader en uw moeder

Inleiding

Het gerucht gaat dat een uitspraak van Mark Twain was: "Toen ik een jongen van veertien was, vond ik mijn vader zo dom dat ik hem nauwelijks in mijn nabijheid kon verdragen. Maar toen ik eenentwintig werd, was ik verbaasd hoeveel hij in die zeven jaar geleerd had". Waar of niet waar, dit commentaar van Twain is een komische illustratie van een ervaring in ons leven: naarmate we ouder worden verandert onze mening

over onze ouders en over onze opvoeding meestal ten goede. Volwassenen hebben vaak een meer heldere kijk dan kinderen wat dat betreft.

Misbruik in onze cultuur

Soms echter is die duidelijkere visie bij het ouder worden in toenemende mate pijnlijk en provocerend. Tijdens mijn leven lijkt er in onze cultuur in toenemende mate sprake te zijn van ouderlijk misbruik, zowel op seksueel, fysiek en emotioneel

gebied. Natuurlijk zijn volgens de bijbelse zienswijze alle ouders zondaars die andere zondaars voortbrengen.

Gevolgen in generaties

Volgens Exodus 20:5 laat God de kinderen boeten voor de ongerechtigheid van de ouders op de kinderen tot de derde en vierde generatie. Patronen van familiemisbruik hebben in de regel generaties nodig om die schuld uit te wissen. Hoe moet een kind van christelijke ouders dat mishandeld wordt, omgaan

met het vijfde gebod dat zegt: "Toon eerbied voor uw vader en uw moeder. Dan wordt u gezegend met een lang leven in het land dat de Heer, uw God, u geven zal" (Ex.20:12). Hoe moeten we ouders gehoorzamen die ons vanwege ons geloof in Christus vervolgen en ons aanmoedigen om tegen God te zondigen?

Hoe eren in zondig gedrag?
Hoe kan een zoon een verbaal gewelddadige aan

Geen uitzonderingen

Volgens de Bijbel betekent dat ook het door God ingestelde gezag van gebrekkige ouders (Luk.2:51), onrechtvaardige regeringen (Rom.13-1-2), beledigende meesters en slavenbezitters (Ef.6:5-9; Titus 2:9-10; Kol.3:22) en zelfs Romeinse keizers zoals Nero (1Petr.2:17; Tit.3:1-2).

Er zijn geen uitzonderingen. Ook christenen in onze westerse cultuur hebben zich

alcoholverslaafde ouder eren? Kan een dochter een vader eren die haar voortdurend gepest of misbruikt heeft? Dit zijn moeilijke vragen in de praktijk van het leven. Een bevel zonder opties. Dit gebod van God 'om te eren' wordt letterlijk wel minstens tienmaal herhaald in het Oude en in het Nieuwe Testament. En verder wordt er nog twaalf keer in de Bijbel op gezinspeeld. In geen geval bestaat er een uitzondering voor deze opdracht. Ook al maken onze ouders fouten,

Onderwerping aan God

God verwacht van ons dat we onze ouders eren als een onderdeel van onze onderwerping aan Zijn gezag. Rom. 13: 1-2 leert dat iedereen het gezag van de overheid moet erkennen, want er is geen gezag dat niet van God komt. (Die tekst gaat er om omdat we niet zomaar rebelleren tegen het goede, maar het mag geen legitimering zijn van machtsmisbruik)

vaak verzet en zelfs gerebelleerd tegen de legitieme macht. Het zit in ons DNA. Daarom menen we dat autoriteit ons respect moet verdienen, of op zijn minst moet werken om ons vertrouwen en respect te winnen. Maar dat is niet juist.!

Door God gegeven autoriteit

In beginsel legitieme autoriteit, ouders, predikanten, rechters, onderwijzers en toezichthouders op ons werk hebben een door God gegeven recht om geëerd te worden voor de positie van gezag die zij uitoefenen vanuit Gods soevereine voorzienigheid. Het is zoals men in het leger geloofd: 'We eren het uniform en de rang, veel meer dan de man die het uniform draagt'. Anarchie is, geloof het of niet, een veel groter kwaad dan het misbruik maken van autoriteit. Ouders moeten worden geëerd, gewaardeerd en met nederig respect behandeld worden omdat ze ons het leven hebben geschonken en ons op de

wereld hebben gebracht, zelfs als ze ons later zouden misbruiken. Ze hebben voor ons gezorgd, uitgezonderd de schrijnende uitzonderingen, ook al was dat slecht in onze ogen en God heeft ze ons als onze moeders en vaders gegeven, zelfs als dat ons een grote vergissing lijkt.

Het probleem van de pijn

Niettemin worden miljoenen kinderen wereldwijd, klein of volwassen geconfronteerd met de dagelijkse pijn, van voortdurende schaamte en van blijvende wonden (fysiek of emotioneel) veroorzaakt door hun ouders, in plaats dat deze ouders van hen houden. Hoe is het mogelijk dat die beschadigde mensen ooit hun gewelddadige ouder(s) kunnen eren?

Vijf bijbelse tips

Ik zou vijf bijbelse praktijken willen voorstellen die kunnen leiden tot een meer aanvaardbare relatie met slechte ouders.

1. Probeer ze te begrijpen.

Onthoud allereerst dat mensen zondigen met een reden, ook al is het een slechte reden. Er was een oorzaak of bron die de destructieve gedragspatronen van een ouder die zijn of haar kind mishandelde veroorzaakte. Hoewel het geen excuus is voor beledigend gedrag, zal het begrijpen van de achtergrond van je ouders je in ieder geval helpen om zondige daden te begrijpen (wat iets anders is dan goedpraten).

In de meeste gevallen waren ouders die mishandelden eerst niet van plan hun kinderen pijn te doen; vaak reageren ze hun innerlijke pijn en onopgeloste problemen en frustraties af op hun kinderen. Een bekende Schrifttekst laat zien dat God altijd weet waarom we zondigen en Hij verwerkt de kennis in Zijn reacties op ons kwaad doen (bijv. Rom. 1:18-32). We moeten allemaal proberen de achtergronden van het handelen van onze ouders beter te begrijpen, dat is een goede start van het eren.

2. Leren te vergeven.

Ten tweede moeten we leren

onze kwetsende ouders in principe te vergeven, zelfs als ze geen berouw hebben of nooit om vergeving vragen. Als na eventuele confrontatie en ontkenning er geen schuldbelijdenis of erkenning van de ouders plaatsvindt dan is de bijbelse weg om de door hun aangerichte schade aan God over te geven voor een rechtvaardige oplossing (G.F.).

Vergeven of overgeven aan God is de bevrijdende kracht van genade in ons leven. Jezus stelt duidelijk dat onze vergeving van anderen cruciaal is voor Gods vergeving van onszelf (Matt. 6:12 en 18:35). Dit is geen gemakkelijke opdracht. Petrus vroeg Jezus hoe vaak we iemand moesten vergeven omdat hij ons iets had aangedaan. Jezus reageerde door in wezen te zeggen: "Je blijft hem vergeving schenken totdat je in je hart voelt dat hij werkelijk vergeven is" (Zie Mattheüs 18: 21-35). Vergeving is een aangeleerde genade die door oefening verworven is.

3. Leer genadig te zijn

Ten derde, leer genade te oefenen met betrekking tot de pijn van het verleden, maar ook wat betreft de strijd van het heden. Als een gelovige in Christus heeft u als slachtoffer de mogelijkheid om meer dan 'overwinnaar' te worden: "In al deze dingen zijn wij meer dan overwinnaars door Hem die ons heeft liefgehad. Want ik ben er zeker van dat noch dood, noch leven, noch engelen, noch heersers,

noch tegenwoordige noch toekomstige dingen, noch krachten, noch hoogte noch diepte, noch iets anders in de hele schepping [inclusief misbruikende ouders] ons zal kunnen scheiden van de liefde van God in Christus Jezus, onze Heer" (Rom. 8: 37-39).

Lijden om Christus wil

Probeer het evangeliewerk van Jezus Christus in uw lijden te zien. Elke keer dat je vader jou vervloekte, vervloekte hij in werkelijkheid Christus. Elke gewelddadige actie van je moeder - verbaal of fysiek - was een actie tegen Jezus. "Hij heeft zeker ons verdriet gedragen en onze smarten gedragen ... en met zijn wonden zijn wij genezen" (Jes. 53: 4-5).

Op de een of andere onverklaarbare, mysterieuze maar reële manier is het misbruik dat we als kinderen hebben ontvangen, zowel voor ons als misschien zelfs voor onze ouders in een bepaalde zin verlossend geworden. Immers we mogen denken aan Rom. 8:28 waar we lezen:

"En we weten dat voor hen die God liefhebben, alle dingen ten goede samenwerken, voor hen die geroepen zijn overeenkomstig zijn voornemen". En dat doel is onze eigen vergeving en ons vermogen om te vergeven, wat ons brengt in een leven met God dat groter is dan de liefde waarvan we ooit over gedroomd of opgehoopt hebben.

4. Leer van het verleden

Probeer de levenslessen te ontdekken die verborgen zijn in je verbroken relatie met je ouders. Falen is de vergeten leraar. De mislukkingen van onze ouders als eerbare moeders of vaders, en onze mislukkingen als respectvolle kinderen, kunnen door de Heilige Geest worden gebruikt om ons in staat te stellen dat patroon van kwaad te doorbreken dat onze familie generaties lang gevangen heeft gehouden.

"Leer goed te doen", spoort Jesaja 1:17 ons aan. De Geest binnenin kan de geschiedenis van verdriet veranderen in een erfenis van vreugde. Leer van de fouten van je ouders, maak niet dezelfde fouten, maar doe het beter dan zij.

5. Laat de bitterheid los

Ten vijfde moeten we ons leven richten op wat er in de toekomst gaat gebeuren en niet op wat er in het verleden is gebeurd. Paulus spoort ons aan: "Vergeet wat achter me ligt en richt je op wat voor me ligt. Ik ga recht op mijn doel af: de hemelse prijs waartoe God mij door Christus roept" (Fil. 3: 13-14).

Als we de energie van onze ziel besteden aan herinneringen aan onrecht uit het verleden,

lopen we het risico om geestelijk bitter te worden. De Bijbel waarschuwt ons: "Streef ernaar in vrede te leven met allen en leid een heilig leven; wie dat niet doet zal de Heer niet zien. Zorg ervoor dat niemand zich de genade van God laat ontgaan, dat er geen giftige kiem opschiet die onrust veroorzaakt en met zijn bitterheid velen besmet" (Hebr. 12: 14-15).

De genade van God

Als we anderen de genade van God laten ontgaan, dan schiet een wortel van bitterheid op in onze ziel en 'verontreinigt' het leven van vele kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen - tot de derde en vierde generatie! Ik geef toe, dat deze dingen beslist niet gemakkelijk zijn. In feite doet het volwassen kind dat als eerste besluit de macht van de zonde te breken, door genade en vergeving, het 'zware werk'.

Maar een 'duizend generaties' die hem volgen, zullen opstaan en hem gezegend noemen.

Moeilijke beslissingen.

In dit herstelproces zullen moeilijke beslissingen worden genomen. Ten eerste kunnen we besluiten om nederig en eerlijk met onze oudere ouder(s) te praten over zijn of haar (hun) vroegere (of voortdurende) daden. Zelfs als ze weigeren om een misstand te erkennen of het zelfs willen ontkennen, hebben we tenminste alles gedaan wat we konden doen om een oplossing te vinden voor een ontwrichte gezinsdynamiek.

Ten tweede kunnen er momenten zijn waarop we moeten besluiten onze ouders toch ongehoorzaam te zijn, zelfs als kleine kinderen. De apostelen zetten ons patroon van onderwerping aan gezag uiteen: "Wij moeten God meer gehoorzamen dan mensen" (Hand. 5:29). Maar zelfs als we weigeren te zondigen, door Christus niet te verloochenen of door de Schrift te overtreden, moeten we dat op een respectvolle manier doen.

Eren zonder gehoorzamen

Autoriteit (ook bijv. de seculiere overheid) kan worden geëerd, zelfs als het niet wordt gehoorzaamd.

Ten slotte zullen we moeten beslissen om geen enkele vorm van wraak te nemen op onze gewelddadige ouders, bijvoorbeeld door hen het contact met kleinkinderen te ontzeggen, weg te gaan en nooit contact met hen op te nemen, hun reputatie te ruïneren door familiegeheimen te vertellen of geen respect en dankbaarheid te tonen voor wat goed ging.

Er zijn maar weinig mensen die zo slecht zijn dat hen zowel de vriendelijkheid als de eer zou moeten worden ontzegd die ieder mens toekomt als het beeld van God. Jakobus heeft gelijk: "Onbarmhartig zal het oordeel zijn over wie geen barmhartigheid heeft bewezen, maar de barmhartigheid overwint het oordeel" (Jak. 2:13). Het is alleen God die onze mislukte ouders zal oordelen; wat ze van ons nodig hebben, is barmhartigheid.

Barmhartigheid boven oordeel

Uiteindelijk is wat ouders die mishandelden het meest nodig

hebben, de verlossing in Christus. De kinderen die hun slachtoffer zijn geweest, zijn uniek gekwalificeerd en in een goddelijke positie geplaatst om hun ouders tot bekering, geloof en nieuw leven te leiden. Niemand kon hun de genade van God in Christus tonen zoals de kinderen die ze misbruikten, maar die nu voor hun ziel zorgen. Barmhartigheid zegeviert over oordeel.

Michael F. Ross

is een gepensioneerde predikant in de Presbyterian Church in America (PCA), met vijfendertig jaar ervaring in pastorale bediening, en een dankbare zoon van een moeilijke vader die nu in de hemel is.

Eerder gepubliceerd door Christian Research Institute, Maart 2020 (Article ID: JAV421).

Vertaald door Gerard Feller

Christenen in

Inleiding

De christen-judoleraar Wim van Doorn zou christenen willen afraden om karate, kung fu en kickboxen te doen. 'Bij twijfel niet aan beginnen,' luidt zijn advies. Maar dat geldt voor alle sporten. Niet alle vechtsporten wijst hij af. 'In mijn 20 jaar ervaring als christen sportschoolhouder, heb ik nog nooit een wedergeboren christen meegemaakt, die na zijn bekering van God moest stoppen met Judo of Jiu-Jitsu.'

Samen met zijn broer Mans en zes free-lance docenten bereiken zij wekelijks achthonderd mensen tussen de vier jaar en zeventig jaar op hun sportschool in Rhenen. Niet sport, maar (het evangelie van) de Here Jezus is de passie van de van Doorns.

Op een ongebruikelijke manier horen, lezen, zien de vaak onkerkelijke sporters bij hen het evangelie. Wat een kansen! Bewust distantiëren de van Doorns zich van de religieuze achtergrond van judo.

Openingsprotocol

Dat deze er inderdaad is, bewijst het volgende citaat uit een judoblad: 'Indrukwekkend wederom het openingsprotocol door twee Shinto-priesters en een Hoofd-priester. Het inzegenen van de deelnemers, de medewerkers, gasten- en eregasten en het publiek. Een indrukwekkend geheel waaruit blijkt dat judo meer is dan alleen 'zomaar' een sport.

Duidelijk werd bij deze Japanse School Judokampioenschappen

aangegeven dat judo = opvoeding, mentaliteit, karakter die door en in de strijd - maar ook daarbuiten - wel degelijk tot uitdrukking moet worden gebracht. In Japan is de relatie tussen judo en religie heel sterk. Maar Japan is Nederland niet.

Opvoedkundige waarde

Sport (en bv judo) heeft zeker opvoedkundige waarden als sportiviteit, lichaamstraining, behendigheid, tactiek, verlies kunnen handelen, zelfbeheersing, discipline, etc.

De vraag is echter of judo nog wel judo kan zijn indien het ontdaan wordt van de religieuze achtergronden. Hetzelfde geldt natuurlijk voor andere (vecht) sporten. 'En is iemand een kampvechter dan ontvangt hij

de vechtsport

de krans alleen, als hij volgens de regels van de kamp heeft gestreden”, zo schreef reeds de apostel Paulus in 2Tim.2:5. Eigenmachtig de spelregels veranderen, levert eigenlijk een ander, nieuw spel op.

Gerdien Kaan

Het volgende getuigenis op CIP (Christelijk Informatie Platform) is van docent lichamelijke opvoeding Gerdien Kaan en maakt duidelijk dat judo geen onschuldig verdedigingsspelletje betreft. Zij beoefende tot voor kort een vechtsport. “Ik geloof dat er in alle vechtsporten demonische invloeden zitten vanwege de afkomst en het doel van de afzonderlijke sporten”. “Vorige week vertelde Gerdien Kaan over de tijd voor haar bekering en hoe God haar terug

trok. Vandaag vertelt ze hoe ze door God krachtig werd stilgezet bij het feit dat jiu-jitsu een sport is waarbij afgoden worden aanbeden.

Demonische beïnvloeding

De vergelijking met de uit het heidendom stammende kerstboom dringt zich op of gaat die vergelijking mank? Hoewel de kerstboom niets met het geboortefeest van Christus te maken heeft, plaatsen vele christenen deze aardige versiering elk jaar weer in hun huiskamer.

Stellen zij zich daardoor bloot aan heidense, ja zelfs occulte invloeden? Hetzelfde kunnen we ons afvragen bij paaseieren en dergelijke attributen. Welke christen ligt

wakker van de namen van heidense afgoden die in onze wekdagen en maanden van het jaar voorkomen? Ligt het groeten van de Boeddha bij vechtsporten niet in het verlengde? Of is er duidelijk meer aan de hand? Krav Maga zou als een verantwoorde verdedigingssport voor een christen kunnen worden beschouwd, omdat daar geen occulte invloeden ten grondslag aan liggen, maar deze fysieke verdedigingsstrategie is bedoeld om te overleven in levensbedreigende situaties.

Danny Soto

Vanuit ervaringen met zichzelf en observaties bij honderden leerlingen die hij in verschillende vechtsporten heeft opgeleid, waarschuwt

Danny Soto ernstig voor het neerknielen om in za-zen meditatie houding te zitten en vervolgens de groet aan de leraar en de grondleggers in het land van oorsprong van de stijl die u beoefent, te brengen.

”Dan stemt u namelijk in met de geestelijke leer waaraan u zich heeft verbonden, door die vechtsport die u beoefent. Hierdoor gebeurt er wel degelijk wat in de onzichtbare wereld. U zal er misschien niet direct erg in hebben, maar toch is er een link gelegd op basis van deze valse occulte leer in zijn verwevenheid met vechtsporten.

Karakterverandering

Hierdoor zal geleidelijk aan een karakterverandering tot stand kunnen komen. De meeste beoefenaars worden kil, hard, egocentrisch, rustig, zelfverzekerd en trots. Meestal gaan zij een geïsoleerd leven leiden. Ze sluiten zich steeds meer af voor de liefde. Vaak kunnen zij niet goed (meer) tegen liefkozing. Ook de liefde van de Here Jezus dringt steeds moeilijker door in het hart”. Hij getuigt dat het bij elkaar maar liefst zo'n zes jaar geduurd heeft voordat hij niet meer wegrende voor intimidaties van satan, zoals achtervolging door boze geesten met vette klauwen die zijn keel dichtknepen en zijn

beide armen vasthielden!

Barry Kessing

De Australiër Barry Kessing, die acht jaar trainer is geweest, zei na zijn bekering: ”Ernstige vormen van demonische bezetenheid lijken vrijwel onmogelijk, als de instructeur niet in de eerste plaats de uitgangspunten duidelijk maakt, maar alleen maar bezig is met technieken, oefeningen en een beetje traditie.

Maar je beseft niet dat er door die trainingen een filosofie op je inwerkt die aan de basis al verkeerd is”. Verwarring, verleiding en misleiding zijn beproefde middelen in de handen van Gods tegenstander. Met andere woorden: karate en alle oosterse vechtsporten (en de 'gewone' sporten dan?) hebben een a- of zelfs antichristelijke oorsprong en filosofie.

Indien die achtergronden, meditaties en concentratieoefeningen in het begin achterwege gelaten kunnen worden (nogmaals: kan dat wel??), doet de christen er verstandig aan steeds alert te blijven. Alles verandert immers, en de maatschappij lijkt steeds 'religieuzer' te worden.

Geweten

Zoals het geweten bij de één vreemd genoeg veel nauwer is dan bij de ander, zo blijken christenen opvallend geen eenduidige gevoeligheid voor het occulte te ervaren:

Hoewel het niet onwaarschijnlijk is dat, naarmate men langer betrokken is geweest bij occulte zaken, de kans groter is dat demonische gebondenheid het gevolg is, hebben we vastgesteld dat niet iedereen die zich met occultisme heeft beziggehouden dezelfde gevolgen ondervindt.

Kwetsbaarheid

Sommigen kunnen deel hebben gehad aan een occulte ervaring zonder dat dit resulteert in een binding, terwijl anderen door dezelfde ervaring zwaar in de problemen komen. Het is ons niet helemaal duidelijk waar dit aan toe te schrijven is. Kennelijk is de een gevoeliger of kwetsbaarder dan de ander. Dat kan te maken hebben met het gezin waaruit men komt of met de geslachtslijn, mogelijk ook met de bescherming van christelijke ouders, maar het hangt wellicht ook samen met de mate waarin men zich heeft opgesteld voor het occulte”.

Welke sport te kiezen?

Alles, dus ook sport, kan verworden tot een

afgod. Bovendien kan de sportbeoefenaar negatief beïnvloed worden door de principieel anti-christelijke filosofie die er achter schuilt. Welke sport is eigenlijk wél kosher? Oorspronkelijk waren de Griekse Olympische Spelen zeer religieus getint. Bij westerse sporten kan het vandaag er evenzeer barbaars aan toegaan. Alvorens u ergens voor op te geven, zou u op onderzoek kunnen gaan voor uzelf of kind. Wat zijn de achtergronden van die sport, en spelen die een overheersende rol? Wat voor sportschool is het, wie is die sportleraar of trainer?

Distantieert de leraar zich duidelijk van oosterse religies, of zijn ceremoniën, meditatie (Tai-Chi) of yoga, verplicht? Spelen meditatie en concentratieoefeningen een rol? Welke muziek brengt men ten gehore en wat voor invloed heeft dit? Maak eens een les mee. Hoe groot is de macht van de leraar over de pupillen? Welke christenen zijn u in die bepaalde sport voorgegaan en wat zijn hun bevindingen? Kom je, wellicht na verloop van tijd in de benauwdheid of geestelijke duisternis, word je agressief, ervaar je een geestelijke blokkade (bijvoorbeeld geen verlangen tot gebed, Bijbel lezen, kerkbezoek), ervaar je een

opvallende wijziging in je karakter?

Volgens Danny Soto, die de vechtsport door jarenlange ervaring van binnenuit kent, zou een christen niet aan vechtsporten mogen deelnemen om de volgende redenen:

Zelfverwerkelijking

Elke oosterse vechtsport is een religie die leidt tot zelfverwerkelijking. Za-zen meditatie in de vechtsport, is hetzelfde mediteren als in het Zen-boeddhisme, een methode om tot verlichting te komen. Het is een deur die opening geeft aan het spirituele (het occulte). Dat je om hoger op de oosterse vechtsportladder te komen, je meer met religieuze achtergronden zult moeten inlaten, ontkent judoka (5e dan) W. van Doorn.

Lekker onschuldig een balletje trappen of profvoetballer zijn, maakt wel verschil. Je werk kan je afgod worden. Door je al dan niet bewust open te stellen voor de geestenwereld die zich niet aan Christus wil onderwerpen, open je de invalspoort voor de immer strijdlustige boze en onreine geesten. Uit de praktijk blijkt wel dat de één daar veel

gevoeliger voor is dan de ander. Anderzijds hoeven we ook niet te paniekerig zijn voor occulte besmetting. Geef de duivel in elk geval geen voet, zelfs geen teen, laat hem dus niet bewust of onbewust binnen.

Hieronder nog de Samenvatting en vertaling van *Exposing The Dangers behind Martial Arts & Yoga, A Christian's guide to the harmful effects of these spiritual rooted practices*, dr. Vito Rallo

(Lancaster, U.K.: Sovereign World Ltd, 2011), 181 pp. Tussen haakjes staat het nummer van de pagina vermeld.

De ervaringsdeskundige dr. Vito Rallo is mordicus tegen gevechtsporten. Zijn getuigenis is per definitie persoonlijk. De schrijver gooit ongenueanceerd wel alles op één hoop en zijn redenatie is niet overal even sterk. De lezer oordele zelf:

dr. Vito Rallo

Auteur Vito heeft ruim dertig jaar als student, instructeur en vijfvoudig nationaal kampioen gewerkt in vechtsporten, dus hij weet waar hij het over heeft. Hij schrijft: "Ik was de enige niet-Japanse persoon ter wereld die binnen een jaar de zwarte band haalde. Ik was eraan verslaafd.

Hoe langer ik trainde, hoe meer ik veranderde, agressiever en zelfs soms gewelddadig werd.

Karate werd mijn identiteit. In de competitie was mijn agressiviteit buiten controle. (129, 130) Voor een christen staan agressiviteit en geweld haaks op de vrucht van de Geest in zijn leven. (131) Ik werd vaak gediskwalificeerd en wilde mijn tegenstander intimideren met angst. Het uiteindelijke doel in de vechtsport is te leren hoe je een tegenstander kan verminken en zelfs kan doden.

Ik heb duizenden sporters getraind. Op de lidmaatschapskaarten stond de bedoeling, namelijk dat we eerlijke, aardige, oprechte mensen met een goed karakter, met hoge morele standaarden en integriteit zouden nastreven. In de praktijk was het echter vaak het tegenovergestelde. (132)

Hal Lindsey

Ik kwam tot bekering door het lezen van het boek van Hal Lindsey 'De planeet die aarde heette'. (135) Het werd me al snel duidelijk dat ik bevrijd moest worden van een sterke geest van geweld. En dat gebeurde, maar ik was toen oersterk en de demon in mij gooide mijn

bevrijders op de grond.

Helaas heb ik me door een ouderling laten verleiden om jonge mensen in de kerk te trainen in de vechtsport. Sindsdien begon die bruisende en snelgroeïende kerk te krimpen. Die bewuste ouderling pleegde overspel en verduistering. Onrust en verdeeldheid kwamen in de kerk. Wat was de oorzaak of wat waren hiervan de oorzaken? Ik wist wel dat mijn activiteit een belangrijke bijdrage hiervoor was, want karate in de kerk bracht daar meer schade dan zegen. (139, 140)

Radicaal afstand

Mijn bekering tot Christus was echt, maar mijn levens-bagage bleef. (142) Al mijn attributen die aan mijn vechtsportverleden herinnerden, heb ik radicaal vernietigd en ervoer ik daarna een nieuw niveau van vrijheid. Ik raad iedereen aan mijn voorbeeld te volgen. (141, 172) Christelijke vechtsport is een oxymoron, een specifieke vorm van paradox. We kunnen niet tegelijk twee meesters dienen. (150)

Bijbelse bewijzen?

Als bewijsteksten voor de legitimering van christelijke

vechtsport worden deze Bijbelteksten aangevoerd: Gen.14:13-16, 2Sam.6:14, Ps.144:1 en Pred.9:10, Luk.4:28-30, Joh. 18:3-6, maar deze overtuigen niet. (151, 161) Zou Jezus deze in hindoeïsme, boeddhisme en zen gewortelde vechtsporten met het geweld en de meditatie hebben gepromoot? Absoluut niet! Het is mogelijk om te worden gereinigd en geheiligd door de Heilige Geest, maar het is onmogelijk om een in het occulte gewortelde activiteit (of voorwerp) wat God onwrikbaar heeft verboden, te sanctioneren. (152, 153)

Westerse introductie

Vechtsporten / vechtkunsten / krijgskunsten en yoga worden vaak slim vermomd als zelfverdediging, fysieke fitness, een sport, oefening, of stressreductie. (18) Ze zijn het direct gevolg van een strategisch en op lange termijn geïmplementeerd plan van een onzichtbare geestelijke wereld, die werkzaam is in en door oosterse religies zoals hindoeïsme, boeddhisme, taoïsme en zen. (21) De wieg hiervan stond in India en verplaatste zich naar China. (22)

Meditatie zorgt ervoor dat de

geest, het innerlijk, ontvankelijk wordt om het duistere, geestelijke rijk te ontvangen.(27) Hindoeïsme, boeddhisme en zenboeddhisme zijn gefundeerd op occultisme.(28) Vechtsporten kunnen niet effectief zijn zonder geestelijke en bovennatuurlijke hulp.(31) Zelfverdediging is een verkeerde benaming. In vechtsporten moet men tot het offensief overgaan om zichzelf te kunnen verdedigen.(31)

Ontdoen van originele wortels?

Het is gewoon niet waar dat men vechtsporten en yoga kan ontdoen van hun originele wortels.(32) 'Martial arts' (vechtsporten) is afgeleid van de Romeinse god van de oorlog: Mars. Het bevat alle soorten en vormen van oosterse vechtsporten.(33)

Bij vechtsporten wordt eenvoudigweg verteld dat 'chi' of 'ki' de levenskracht en innerlijke energie is die alle mensen al bezitten.(39) Als een beoefenaar 'kia' uitroept plugt hij in op een zogenaamde universele energiekraft, zich niet ervan bewust zijnde dat hij zich verenigt met en gebruikt maakt van een kracht van demonische occulte krachten.(40) Yoga en hindoeïsme zijn

niet los verkrijgbaar.(41) Het woord yoga betekent 'onder het juk brengen' of 'samenbinden'. Het doel van yoga is de gedachten uit te schakelen, alle bewegingen van het lichaam te stoppen en alle sensaties van de fysieke wereld af te snijden (om zo de beoefenaar in een eenheid met Brahman te brengen). Als de yogi's en de goeroes inderdaad de staat van het nirvana (het niets) hebben bereikt, waarom zijn zij dan nog steeds op aarde?(42)

Oxymoron

'Christelijke yoga' is een oxymoron! net zoals 'christelijke boeddhist'.(45) Het ware licht heeft niets met duisternis. Realiseren moslims zich wel dat als zij zich inlaten met vechtsporten, in feite een andere religie dan de islam praktiseren, terwijl dat voor hen absoluut verboden is?(54) Het openen van de deur nodigt de machten van misleiding en waarzeggerij van deze valse religies uit. Zij zullen een leven binnenvallen, omdat deze machten nu wettig recht gegeven is om vijandige invloed uit te oefenen.

Aangemoedigd door op geweld bewust publiek, roepend 'Sla hem dood!', Vermoord

hem!, zijn kooigevechten, kickboksen, karate, gemengde vechtsporten, enz. ontwikkeld tot een 'bloedsport'. De volgende stap is de arena, het Colosseum te Rome met gladiators en gevechten die pas stoppen als er doden zijn gevallen.(55) Men wil meer geweld, meer bloed... wat uitloopt op ernstig letsel en zelfs de dood.(75, 133)

Videogames

Bij videogames gaat het diezelfde kant op, want anderen moeten vermoord worden. Wie weet nog het verschil tussen het echte en het virtuele leven?(56)

De film- en amusementswereld heeft enorm eraan bijgedragen om oosterse vechtsporten in het westen op grote schaal te promoten. (Bruce Lee: The Little Dragon, The karate Kid)(60) Draken en slangen komen in de vechtsport vaak voor, maar zijn in de Bijbel beesten die negatief worden gedeut.(63, 69) Bruce Lee stierf al op 32 jarige leeftijd [aan een hersenbloeding (sommige Lee fans beweren dat hij werd vermoord omdat hij teveel Kung Fu technieken prijs gaf)WJPH] toen hij in 1973 bezig was met de productie van zijn laatste film 'Game of Death...'(65)

Demonische krachten

Achter de fysieke menselijke

kracht zitten bovennatuurlijke, demonische krachten.(74, 79, 82) Een diepe keelklank voortbrengen heeft verschillende doelen: 1. Intimidatie 2. De tegenstander uit zijn focus halen 3. Ongelofelijke angst overbrengen en 4. Het bovenhalen van verborgen krachtbron ki of ch'i.

Sommigen denken dat ze na het zien van dit soort films ook zelf deze gekke prestaties kunnen leveren, bijvoorbeeld vliegen en meerdere vijanden tegelijk kunnen verslaan.(68) Opvallend is dat instructeurs zich 'meester' willen laten noemen.(72) Meestal zijn de grote voorbeelden om jaloers op te zijn, in de ogen van velen als goden.(85)

'Bushido'

"Wanneer je als hen wilt zijn, krijg je ook zijn ('Bushido') geest. Hoewel ik niet mediteerde, behalve knielde, mijn geest leeg maakte en niet boog voor de instructeur en andere studenten voor en na elke klas, dat was allemaal onschadelijk, dacht ik". (p.80) Uit eigen ervaring weet ik wat de consequenties voor het deelnemen aan dergelijke sporten zijn: geestelijke blindheid, immoraliteit, angst, trots, boosheid, en het niet in

staat zijn om goede gezonde keuzes te maken.(80) Ik zag vaak extreem oncontroleerbaar geweld dat uit het niets kwam in mensen die voor zover ik weet nooit eerder dat gedrag vertoonden. Ik heb vreemde verwrongen gezichten als van Bruce Lee en zijn imitators gezien en ook totale expressieloze gezichten, alsof hun verstand van hen geweken was.(84, 85)

Onderwerping

In de Aziatische cultuur is buigen een vorm van begroeten en het tonen van eer en respect. Maar buigen in de vechtsport heeft een totaal andere betekenis. Het kan een groet betekenen, maar meestal is het een uiting van onvoorwaardelijke onderwerping aan de ander, in het bijzonder de instructeur. (86)

Het is een geestelijk gebaar. Als twee vechtsporters naar elkaar buigen voor een wedstrijd is dit een uitdaging: de geest in de ene daagt de geest in de ander uit. Die wedstrijd is geen ontmoeting maar een heuse strijd. Het buigen voor een de meester of een foto van een (eventueel) dode

meester betekent geen respect, maar daar wordt kruiperij en aanbidding uitgedrukt aan een superieure geest in de (overleden) meester. Het is een daad van onderwerping, waardoor automatisch een opening ontstaat voor dezelfde geest die werkt in de meester, i.t.t. Luk.4:8.(119)

Zen

Dit is een religieuze Zen-praktijk, met de boodschap 'de god in mij erkent de god in jou'. (87) De training begint met hoe je jezelf verdedigt, maar het ontwikkelt zich vrijwel direct in offensieve, gewelddadige tactieken. De bijbehorende agressiviteit en gewelddadigheid zijn nauw verweven met psychologische en fysieke methoden in alle vechtsporten. (104)

Op de lange termijn zullen deze effecten zich op verschillende wijzen manifesteren zoals trots, rebellie, woede, agressiviteit, intimidatie, zelfingenomenheid, irritatie en een algemeen gevoel van onoverwinnelijkheid. (105) Vaak is er een gedragsverandering bij de pupillen, die kloons van hun instructeur worden.(106) Toeschouwers schreeuwen en joelen "Dood hem, dood hem,

knal z'n kop eraf, sla hem neer, geef het niet op!". (107) De roep om bloed, enz., is dat iets wat we echt onze beïnvloedbare kinderen willen leren? Nee, toch?

Lichamelijk letsel

Veel van deze vechtsporters hebben last gekregen van lichamelijk letsel, met name van de gewrichten, handen, enkels, knieën, heupen en ruggengraat door de onnatuurlijke lichaamsbewegingen die duizenden keren zijn herhaald. [Vechtsporten hebben niet het alleenrecht op blessures. Denk eens aan waterpolo, volleybal, marathon, maar vechtsporters zijn er wel op gericht om de ander bewust te blesseren. WJPH]

Verwongen gezichtsuitingen, gepaard met griezelige kreten horen erbij. Bewegingen en houdingen van insecten, vogels, tijgers en apen worden geïmiteerd. Zo'n 90 procent van de kunsten is ontstaan vanwege de geestelijke krachten die door hen heen werken. (117) De promotors zullen je alles vertellen over de fysieke voordelen, maar nooit over de schadelijke fysieke en geestelijke vertakkingen. (109)

Woorden als zelfverdediging, zelfvertrouwen, zelfcontrole, zelfbewustzijn, zelfkennis, zelfgenoegzaam bepalen duidelijk jezelf als centrum met jezelf als norm en is een gebrek aan vertrouwen in God. (110, 148)

Geestelijk en fysiek

Het is onmogelijk om het geestelijke aspect van het fysieke aspect te scheiden. (114) Jezus leert ons nooit om onze geest te legen, om een open mind te krijgen, zodat er ongehinderd toegang kan ontstaan, maar wel om ons te richten op Zijn waarheid en om onze gezindheid te vernieuwen. (Rom. 12:2) (115) De roep "Leeg je gedachten, leeg je verstand, je hebt meer geest nodig" betekent niet dat je wat enthousiaster moet zijn, maar slaat op een bovennatuurlijke ervaring. (118) "De aanraking van mijn instructeur voelde als een veranderende kracht die in mijn lichaam stroomde. Onreine gedachten kunnen hiervan het resultaat zijn, zodat mensen overspel en ontucht plegen en onrein fantaseren over een ander". (119)

Karaktervorming

Belangrijker dan het winnen in een competitie is het

perfectioneren van het karakter van de deelnemers. Dat klinkt goed, maar welk soort karakter? De diepgewortelde zaden van agressiviteit, woede, en geweld mogen dan de eerste jaren onopgemerkt blijven, het komt later wel aan het licht. Hoe kun je eerst Bijbelstudie doen en daarna iemand die God lief heeft zo toetakelen? (134)

Ik heb voor mijn ogen goed gemanierde leerlingen zien veranderen in agressieve, woedende individuen omdat ze naar een punt van mentale en fysieke uitputting werden gedreven. Zij riepen onzichtbare krachten aan om hen kracht en macht te geven. Trots en het ego gaat bij de vechtsporten hand in hand.

Vechtsport in de kerk?

Waarom zou een christen yoga of vechtsport nodig hebben? Waarom wordt het blindelings in sommige kerken geaccepteerd? Er worden veel compromissen in de kerk gesloten. (154) Een diepe reiniging van de effecten van deze activiteiten is nodig zodat gelovigen in vrijheid, kracht en totale overwinning kunnen wandelen. Slechts een beetje desem maakt het hele deeg zuur. (1 Kor. 5:6)

God!(158)

* Een beruchte verkrachter, die toegaf zo'n honderd vrouwen tot slachtoffer te hebben gemaakt, verklaarde dat er één vrouw was die hij niet kon verkrachten. Hij werd gestopt, niet omdat zij zichzelf verdedigde met een vechtsport, maar omdat ze de naam Jezus gebruikte.

* Een voetballer ging helemaal door het lint en was door twaalf politieagenten, waarvan de meerderheid zelfverdediging had geleerd, niet in bedwang te krijgen, zelfs niet toen ze hem taserden. Ze konden niet anders dan hem doodschieten. Zelfs ervaren vechtsporters overwinnen echt niet altijd een aanval.

Vechtsporten komen vaak op drie manieren in de kerk:

- A. onder de vermomming van fysieke fitness,
- B. onder de noodzaak van zelfverdediging en
- C. als een evangelisatiemiddel. (155)

ad.A. Hoe bestaat het dat stompen, slaan, trappen en op de grond gooien van een ander mens een genadige, nederige vredevolle geest in een persoon voortbrengt? Dit wordt echt niet de vrucht van de Geest in de sporter. Wat het wel bevordert is geweld, woede, trots, agressie enz., wat haaks staat op het Christus-gelijkvormig-zijn. (156)

ad.B. Als vechtsporten zoveel zelfvertrouwen opleveren, waarom dragen beoefenaars dan toch wapens? Velen zijn misleid en menen dat ze dankzij de vechtsporten als de onoverwinnelijke Superman zijn. (157) Als christenen menen zelf voor zelfverdediging te moeten zorgen, in hoeverre geloven we dan in Godsv bescherming en verdediging door Zijn engelen?

Nicky Cruz

Drie verhalen bevestigen dat vechtsporten niet afdoende zijn.

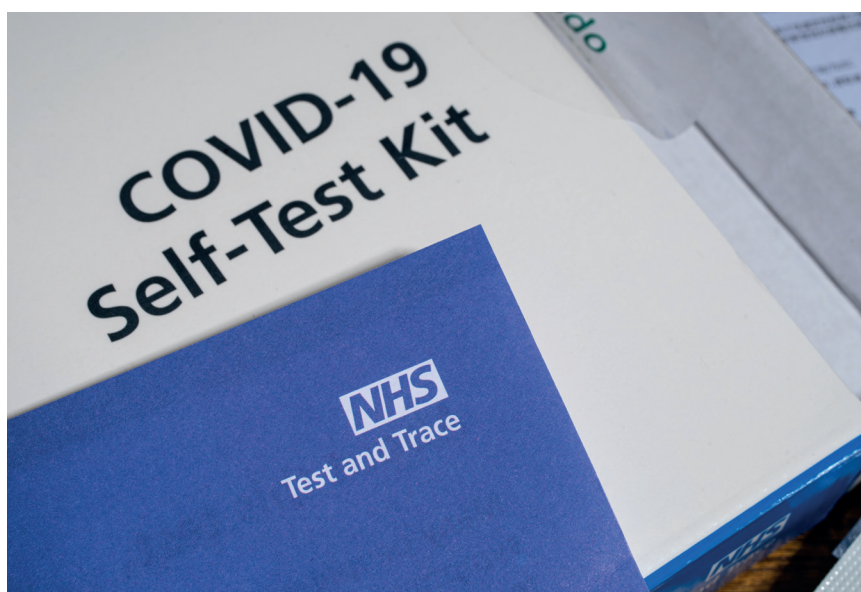
* De gewelddadige bendeleider Nicky Cruz ontmoette dominee David Wilkerson. Nicky wilde ook David vermoorden, maar was daartoe vreemd genoeg niet in staat, dankzij een solide schild: de onzichtbare kracht van bescherming door engelen. Nicky ervoer een grotere kracht: die van Jezus Christus. Na zijn bekering heeft Nicky geen mes meer gebruikt voor vechtpartijen, maar wel een zwaard: het Woord van

ad.C. Hoe kan men met een activiteit, die op occulte praktijken gestoeld is, geworteld is in valse religies en doordrenkt is met geweld, gebruiken om mensen voor Jezus te winnen?

'Omgekeerde evangelisatie'

Ik noem het meer 'omgekeerde evangelisatie'. Als eenmaal de deur is geopend, zullen de onzichtbare demonische machten van blijdschap opspringen om intrek te nemen in levens, zelfs in het kerkelijk leven, en dat zonder strijd. De Here Jezus heeft nergens gevochten en nergens

Doe de zelftest.

Sinds kort is het mogelijk om met een zelftest te kijken of je besmet bent met het coronavirus. Een diabeticus kan zijn eigen bloedsuikerwaarde meten met een zelftest. Je kunt ook zelf een zwangerschapstest doen (Waarschuwing: deze test werkt niet bij mannen boven de achttien jaar! 😊). Meten is weten, maar de uitslag is niet altijd even betrouwbaar.

Geestelijk gezien worden wij ook herhaaldelijk tot zelftesten en reflectie opgeroepen:

- * Onderzoek bij uzelf of u vast op God vertrouwt, stel uzelf op de proef (2Kor.13:5).
- * Laat daarom iedereen zichzelf eerst toetsen voordat hij van het brood eet en de beker drinkt (1Kor.11:28).
- * Laat iedereen zijn eigen daden toetsen, dan heeft hij misschien iets om trots op te zijn (Gal.6:4).

Roemen in de genade

Hoe goed of slecht ken ik mezelf? Ons hart is arglistig, maar God doorgrondt en toetst het hart en de nieren (Jer.17:9,19). Niemand gaat dan vrijuit want iedereen faalt. Maar we roemen in genade, verlossing van onze zonden door de Heer Jezus. Wie staat centraal in mijn leven? Voor medewerkers van Promise geldt dat de Here Jezus de basis, het fundament, de bron, de hoop, ons leven, ja alles is.

Promise toetst al decennia allerlei stromingen en therapieën. Gods Woord is daarbij de belangrijkste toetssteen. We willen niet betweterig zijn, maar christenen dienen met artikelen over ingewikkelde, vaak ethische onderwerpen. Omdat de problematiek vaak complex is, willen wij niet te kort door de bocht gaan, maar genuanceerd schrijven en daarom zijn die artikelen vrij lang. En wie toetst Promise? We staan open voor eventuele aanvullingen en correcties.

Gerard Feller, de oprichter van stichting Promise, gaat het rustiger aan doen.

We zijn hem veel dank verschuldigd voor zijn jarenlange inzet!! Hij heeft veel dwaalleren voorbij zien komen, geanalyseerd, gepubliceerd en de toets doorstaan.

W.J.A. Pijnacker Hordijk

Colofon

Het blad "Promise" is een uitgave van stichting Promise en verschijnt 4 maal per jaar.

Het doel van de stichting is de verkondiging van het evangelie van Jezus Christus.

Het toetsen van allerlei maatschappelijke en geestelijke stromingen en denkwijzen, vooral op medisch en sociaal gebied aan het Woord van God, de Bijbel.

Het publiceren via het blad "Promise" van geschriften en of Bijbelstudies met bovengenoemd doel.

De stichting is interkerkelijk en heeft als grondslag, zich daarbij alleen te laten leiden door de Bijbel, waarvan ze gelooft dat alleen dit het geïnspireerde Woord van God is en alleen onfeilbaar gezag heeft.

We geloven dat God deze wereld zo lief heeft, dat Hij zijn Zoon gegeven heeft om onze straf op de zonde te dragen, opdat wij, indien we in Hem geloven eeuwig met Hem mogen leven en ook nu dagelijks Zijn aanwezigheid mogen ervaren. Door middel van diverse activiteiten van de stichting willen we deze boodschap uitdragen

Redactie
Gerard Feller, Oudewater
drs. W.J. Pijnacker Hordijk, Delft
drs. Piet Guijt, Zoetermeer

Vormgeving Gerard Feller
Druk: MullerXXL
foto's: www.dreamstime.com

ISSN: 1383-0295
verschijnt 4 x per jaar
Abonnement 2021: e 25,- per jaargang (inclusief abonnement online)
Abonnement online 2021: e 12,- per jaargang

St.Promise
Lange Burchwal 80, 3421 SM
Oudewater
Tel. 0348 - 563359
e-mail: stichtingpromise@gmail.com
internetpagina: www.stichting-promise.nl
IBAN ING: NL10INGB0004906197
BIC ING: INGBNL2A
IBAN Rabobank:
NL58RABO03916.83.071
BIC Rabobank: RABONL2U